

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. II. - Broj 33.

Ljubljana,
13. augusta
1931.Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava u Ljubljani (Narodni dom)
Telefon br. 2543 • Račun kod poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Desetgodišnjica slavnog vladanja NJ. VEL. ALEKSANDRA I., KRALJA JUGOSLAVIJE

Čuvati jedinstvo narodno i celinu državnu, to je najviši cilj Moje vladavine, a to mora biti i najveći zakon za Mene i za svakoga.

Kraljev Manifest od 6. januara 1929.

Velik i svetao, plodonosan i srećan, ali i pun najvećih briga, neprocenjivih napora i žrtava, posvećenih očuvanju i unapređenju onih tekovina, koje su vekovi namicali i gradili ih krvlju i kostima plejada heroja i mučenika narodnih — da bi pokolenjima svojim namrli ostvarenje najviših težnja i ideala narodnih: Slobodu i Jedinstvo — danas, eto, okončava se prvi decenij vladanja Njegovog Veličanstva Aleksandra I., kralja Jugoslavije.

16. augusta 1921. godine Providnost je htela, da je Svoje blage i umorne oči zaklopio Junak i Pačenić, prvi kralj narodne krvi slobodne i ujedinjene kraljevine svih Srba, Hrvata i Slovenaca, Njegovo Veličanstvo Petar I. Veliki Oslobođilac, ostavljajući Svome ljubljenu Sinu, našem viteškom Vladaru, u amanet dokončano najveće delo, koje je započeo da gradi Njegov junački Deda, Veliki Vožd Karadjordje Petrović.

Tek davno pre toga javljalo se u duši narodnoj čeznutljivo sećanje na onaj kratki titraj narodne istorije u dalekoj prošlosti, kada je pod Ljudevitom Posavskim od Triglava do Timoka Slovenin imao svoju narodnu državu i kada tri plemena jedne krvi zajednički deliše sudbinu, koja se poigravala njihovim narodnim životom. Burno se od tada preplitala istorija Slovenskog Juga, dok

Veliki Kralj sa svojim Sinovima, dičnim Sokolovima, pobedom svetlog oružja naše herojske vojske, pobedom Večne Istine i Pravde, ne osveti Petrovu goru, Kosovo i Gosposvetsko polje, dok ne povрати sjaj jugoslovenske Krune i ne natkrili moć i veličinu carstva Dušana Silnog i Petra Krešimira Velikog, ujedinivši tako pocepane plemenske teritorije od vremena Pribine, Kocelja, Tomislava, Časlava i Samuila u jednu veliku i moćnu kraljevinu svih Srba, Hrvata i Slovenaca, danas našu zajedničku lepu otadžbinu Jugoslaviju.

Danas, slobodni i ujedinjeni jugoslovenski narod, slaveći u najvećoj radosti i nepomućenoj sreći desetu obletnicu slavnog vladanja svog ljubljenu Kralja, gleda u Njemu oličenje i najveći залог svoje velike budućnosti, jer mu je Kralj njegov, utelovljeni Genije Nacije, i onda kad

Foto-atelije Tonka, Zagreb

Aleksandar I

su ponovno zavijorile aveti nad našom Zemljom, kad su se uzburkale slepe strasti mržnje i pretio razdor, povratio mir, zadovoljstvo i uneo slogu, udarivši državnom brodu čvrst smer k stalnom i svestranom narodnom i državnom procvatu i blagostanju. I jugoslovenska nacionalna misao dobila je po Njemu tada svoje istinsko i pravo oličenje u imenu kraljevine Jugoslavije, kojim su se zanosili velikani naše prošlosti, idejni neimari našeg narodnog jedinstva. On, Kralj naš, njen je najveći zaštitnik i čuvar, jer Ga vidimo i u ono vreme besnile i strahote ratnih, kako kao Vrhovni komandant u zapovedima Svojoj junačkoj vojsci i kao Regent u svim tadanjim i poznijim državno-političkim enuncijacijama unosi duh i ideologiju jugoslovenstva.

Jugoslovenski narod diljem strane i lepe naše otadžbine, poučen velikim iskušenjima teške prošlosti, kada ga je On preko najtežih stradanja i patnja, preko tolikih Golgota poveo svetlom stazom uskrsnuću novog života, slobodnog i srećnog, ponosan je i gord na svog Velikog Vodju, i Njegovom svetlom Prestolu, o desetoj obletnici Njegovog mudrog vladanja, uzdiže svoja srca plamene ljubavi, prinosi mu sve svoje misli, najtoplije osećaje i želje, da bi Njegova svetla Kruna, Kruna velike kraljevine Jugoslavije zablestila još većim sjajem i da bi na njoj sinulo i ono biserje, čiji sjaj danas prekriva gusta koprena neotkupljene boli!

Sokoli kraljevine Jugoslavije, kao verni i neustrašivi čuvari jugoslovenskog narodnog i državnog jedinstva, uz ceo svoj narod, pripravnici su uvek da se svome Prvom Sokolu i Vodji odazovu na svaki poziv, kad bi ustrebali da hrane od ma koga ono, što im je najsvetije i najmilije.

Otadžbina naša i Narod naš srećni su, da im je Providnost po dugim velikim borbama, naporima i trpljenju podarila Kralja, koga rese sve vrline modernog i demokratskog značaja, i deleći ovu zajedničku sreću i radost, jugoslovensko Sokolstvo u duhu okuplja se oko Njegovog Prestola, i, u nepokolebivoj veri u sjajnu budućnost kraljevine Jugoslavije, pozdravlja Ga sa iskrenim sokolskim

ZDRAVO

Kralj Sokolstvu

U vremenu od 1921. do 1931. god., otkada je na prestolju Nj. Vel. Aleksandar I., Kralj Jugoslavije, pružila se više puta prilika, da smo sa Najvišega mesta u državi primili priznanje za sokolski rad i naišli na puno shvaćanje velike sokolske ideje te naših stremljenja i napora. Sa iskrenim zanimanjem i srdačnim simpatijama naš Kralj pratio je uvek naše puteve, davao nam pobude za ustrajan rad i postavio se o bok našoj plemenitoj misli time, da je na čelo te organizacije u našoj državi postavio Svoga Prvenca Sina.

Navešćemo iz desetgodišnje dobe vladanja Nj. Vel. Kralja tri Njegove najmarkantnije izjave, dane jugoslovenskom Sokolstvu.

I.

Manifest Sokolima od 15. augusta 1922., prilikom svesokolskog slefa u Ljubljani

Prvi sokolski slet održan ovako sjajno u ovom biseru jugoslovenskih gradova posvedočio je sve najlepše vrline, koje su kod nas primljene od naših velikih i zaslužnih učitelja: bratskih čeških Sokola.

Video sam naročitim zadovoljstvom vašu intimnu saradnju sa češkim i ruskim Sokolstvom, očekujući, da ćete na ovom polju slovenske uzajamnosti i dalje vršiti svoje blagotvorno dejstvo.

Očekujem, da ćete i dalje sticati ugled i ojačavati do sad stečene veze sa srodnim organizacijama dosadašnjih savezničkih i prijateljskih naroda, čije smo odlične pretstavnike bili srećni imati ovom prilikom u našoj sredini i da ćete posvedočavati, da će srpsko-hrvatsko-slovenski narod biti stalan činilac međunarodnog mira i napretka.

Našu moralnu snagu pokazali su podjednakim uspehom Sokoli i Sokolice, daštvo i pretstavnici naše slavom ovenčane vojske.

Sokoli, budite i otsad celom našem narodu primer jedinstva duhovnoga i raznosite sa ovoga sleta niza Savu i Dravu, uz Tisu i Moravu, ka Gimoku i Vardaru ka Bosni, Neretvi i Zeti sve do sinjega mora ljubav prema svakom bratu i sestri, kažite im, da ste, ovako sakupljeni jedan uz drugoga, videli samo jedan isti lik, osetili jedno isto srce samih blizanaca i blizakinja naše velike Majke Otadžbine.

Na tome temelju jedinstva i Sokolstva podizate se dalji napredak snaga narodnih i državnih. Za sve to primite Moju Kraljevsku zahvalnost na vašoj pokazanoj predanosti sokolskim i narodnim idealima.

Zdravo!

Lj., 15. VIII. 1922.

Aleksandar

II.

Zahvalni telegram od 28. januara 1930.

Zahvaljujući iskreno na odanom pozdravu sa prve sednice Saveza Sokola, osobito mi je zadovoljstvo, da u početku vašeg rada izrazim Svoju toplu želju, da, i u buduće kao i do sada, plodni i korisni radovi Jugoslovenskog Sokola budu upravljani na svestrani i zdravi razvitak našega naroda.

Aleksandar

III.

Kraljeve reči Sokolima prilikom predaje zastave Savezu SKJ na svesokolskom sletu u Beogradu na Vidovdan 1930.

Sokoli i Sokolice!

Od Sokola Kraljevine Jugoslavije, koji je nedavno stvoren pod starešinstvom Moga Prvorodjenoga Sina, Naslednika Prestola Petra, očekuje se da bude zdravi vaspitač omladine, pobornik bratstva i ljubavi, zatočnik velike jugoslovenske misli, nosilac viteškog i nacionalnog duha. On ima da kod svojih pripadnika razvija i jača plamen rodoljublja i plemenitog oduševljenja, da im bude škola građanskih vrlina. Pored toga, on ima da bude spona sa velikom sveslovenskom sokolskom zajednicom.

U znak Svoje Vladalačke pažnje prema tim velikim zadacima i njihovom izvršenju, podarujem Sokolu Kraljevine Jugoslavije ovu zastavu i razvijam je sa željom: da bi se uvek gordo lepršala na čast i slavu Kralja i Otadžbine!

Pod ovim znamenjem, Sokoli i Sokolice Jugoslavije, čeličite vaše mišice, oblagorodjite vašu dušu, naoružavajte sokolskim vrlinama vaše srce. I nikada ne zaboravite, da vaš sjajni polet i sve vaše odlike uvek dugujete velikoj i ujedinjenoj Jugoslaviji, da njoj pripadate svojim mislima i svojim delima.

Od kolenke do groba dužni ste služiti samo Jugoslaviji i jugoslovenskoj ideji, njene su vaše mišice i vaša srca, njene imaju da su sve vaše radosti i ideali, vaše težnje i sva vaša pregnuća.

Go traže od vas vaše sokolske tradicije, to je amanet onih, koji padoše za veličinu Otadžbine, to vam je Moj Kraljevski pozdrav.

Zdravo!

Sokolstvo Kralju

Gospodaru, potomče viteškog roda Karađorđevića, sine neumrlog Kralja Petra I. Velikog Oslobodioca, Tebi šaljem danas, kada pada u istoriju kraljevine Jugoslavije prvo desetleće Tvoga vladanja, naš odani sokolski pozdrav!

Junače, koji si vodio Svoju vojsku preko strašnih patnja i umiranja u pobedonosni polet novog života, koji se u bujnom zanosu diže iz grobova i razvalina, jer mu je seme sejala Večna Pravda!

Oče patnika, kojemu je srce uvek otvoreno, kada treba shvaćati boli i nevolje, čija se ruka uvek pruža na pomoć, gde treba olakšati teret teškoga života. Sve teškoće i brige naroda nosiš u Sebi, kao što u Tebi odjekuju sve njegove radosti. Duša s dušom, srce sa srcem!

Kralju Jugoslavije, najlepše zemlje na svetu, koju smo mi Sokoli prekrili svojim gnezdima, od njih sagradili kule državne svesti, nacionalne skupnosti i narodnog jedinstva, da su se slile duše stotine tisuća u jedno mišljenje i da su srca svih usklađena u jedan harmonički kucaj!

Sine naroda, krvi naše krvi, kojemu mišljenje i dela prožima duboka ljubav prema svima nama, kojemu je dobrobit naroda i otadžbine najveća briga, svima nama primeru i izgledu radinosti, koja izvire iz tvrde volje i koju vodi državnička mudrost!

Jugoslovenski Sokoli, Sokolice, naraštaj i deca, prodahnuti duhom slovenskog sokolskog bratstva — svi mi kao jedan uzdižemo pod jednim istim sokolskim barjakom svoje duše u sunčane visine sokolskih ideala, ponosni i gordi, uvek pripravnici na poziv svoga Kralja i svoje Otadžbine! Iz naroda smo, za narod smo!

Gospodaru, junače, oče, kralju, sine i brate, čuj kucaj naših srdaca, koja toga dana i uvek, iz dubine naših duša pozdravljaju Tebe, Tvoj Dom i Rod, dozivajući blagoslov neba radu, brizi i naporima Vladara Jugoslavije sa našim priprostim, ali iskrenim sokolskim:

Zdravo!

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije

VLADIMIR JANKOVIĆ (Zagreb):

Telesni uzgoj seljanke

Gajenje telesne delatnosti u službi zdravlja prirodna je funkcija čoveka baš kao i životinje. To nam dokazuju dojenčad i mala deca svojim prirodnim nagonom za igru. Ta se pojava dalje odražuje kod mladeži u veselju kretanja i gibanja, a kod ljudi u borbi za opstanak i održavanje zdravlja. Povratimo li se malo unatrag i promotrimo li letimice razvoj telesnog uzgoja, to ćemo naići na stare narode, napose Grke, gde se pokret te lovežbe smatrao, kao opći narodni pokret, koji nije bio monopol privilegovanih kasta. Na žalost propašću tih naroda zabačene su njihove tekovine. Dolazimo u doba, gde telesni uzgoj služi samo u vojničke svrhe, dok je u privatnom životu i narodu potpuno zapušten. Tek 18. i početkom 19. stoleća nastaju pokreti za propagandu telovežbe. Nižu se razni sistemi, kojima je karakteristika društvena gim-

nastika pomalo prodiše kao uzgojno sredstvo igr, a napokon dolazi iz Engleske i Amerike i sport. Ti sistemi se naglo usavršavaju, izgrađuju se na empirijskoj bazi anatomskog i fiziološkog promatranja.

To je kratki pregled toga pokreta, a sada ćemo da razmotrimo motive, koji su doveli do razvitka telesnog uzgoja. U prvom redu spominjem potpuno odgojni momenat kao reakciju na srednjevekovno naziranje. Sledi vojnički momenat, koji je u svoje vreme bio vrlo snažan, a i danas još kod nekih naroda nije zabačen. Zatim dolazi zdravstvena strana, kojoj je bila zadaća snažiti, čeličiti i lečiti organizam (Ling). A konačno i nacionalni pokreti (Sokolstvo) bili su u vezi sa telesnim uzgojem. Potlačene narodne manjine okupljaju se pod geslom telesnog uzgoja i narodnog zdravlja. Najjači primer je naše So-

kolstvo. Posle rata situacija se znatno menja. Telesni uzgoj postaje opći narodni pokret. A koji su razlozi populariziranja to naziranje? Degeneracija ratnog i posleratnog življa, nagli i abnormalni razvitak industrije, oskudne i nehigijenske stambene prilike, teško be težačkoga rada, te konačno teška životna borba, uplivena svetskom gospodarskom krizom. Svi ljudi, zaposleni u raznim zvanjima, traže u slobodno vreme odmor i okrep. Činovnik i fabrički radnik sveži zrak, okretnost i snagu, seljak i težak brzina, gibivost i razonodu, a mladež i deca sunce i zabavu. Dakle, prema tome je ideal i zadaća našeg odgojnog sistema: zdravlje, snaga i lepota, potpuna harmonija razvitka tela i duha. Nije nam zadaća stvarati teške vazbače sa pokvarenim srcem, nervozne i histerične rekordere ili vešte sportaše kao zabavu općinstvu. Svrha nam je jasna i određena: ispravno odgajati našu decu, stvarati zdrav i veselo naraštaj, snažiti odrasle, raditi za opću korist naroda i domovine. Naš sokolski pokret mora biti pristupačan svim slojevima našeg naroda, on mora postati narodnom tekovinom, koja će nam dati ispravan i važan telesni uzgoj naroda. Rezultati toga rada ovise o nama.

To je ukratko pregled i nekoliko misli o telesnom uzgoju. Razmotrimo sada izričito pitanje žene u telesnom uzgoju. Počnimo opet od starih naroda. Situacija je općenito mnogo lošija, nego li je u ono vreme kod muškaraca. Žena se tada ne smatra javnim članom društva, ona je stvorena da ostane u kući, da se brine za svoga gospodara. Prema tom društvenom položaju razvija se i telesni uzgoj, ili bolje rekuć ne razvija se i nije potreban. Žena nije smela da pristupuje ni kao gledaoc olimpijskim igrama, najvećim svečanostima onog vremena. Na telesni odgoj ženske mladeži nije se polagala pažnja, tek su se nešto gajile igre loptom i plesovi. Ali i tu nailazimo na iznimke. U državi Sparti polagala se velika vrednost na telesni uzgoj žene, uzgajala se rasa dobrih, čvrstih i zdravih majka. Svaka-ko plemenita svrha. Uz igre loptom i plesove, žene su se bavile atletikom i plivanjem. Imale su i svoje posebne sportske proslave. Koliko se držalo do lepoga rasta žene, kaže nam ova mala anegdota: Spartanski kralj Arhidamus hteo je da umesto lepe, zdrave, ali siromašne devojke uzme za ženu slabu, ružnu, ali bogatu. Međutim, javno je mišljenje tu njegovu nakanu razbilo, izjavivši, da oni žele kraljicu, koja će im radati kraljeve, a ne patuljke i slabiće.

Na otoku Chiosu vežbali su mladići i devojke zajedno.

Premda je taj celi pokret bio shvaćen delimično, važno je spomenuti motive, koji su vodili napretku i gajenju tela. Tu su bili: zdrave čvrste majke; dakle zdravlje žene; ono je bilo glavni pokretač telesnog uzgoja u ono doba.

Predemo li dalje u srednji vek, onda nam je već unapred poznato, da se slika promenila i to svakako na veliku štetu telovežbe žena. Ta niti muškarci se nisu njome bavili do nekoliko vitezova i vojnika. Moralna presija crkve nije dozvoljavala ženi da se bavi sobom, pogotovo ne svojim telom. I tako je žena u to vreme u uzgoju tela bila zapuštena.

Stupajući u novi vek, te budenjem i obnavljanjem tekovina klasičnih naroda, pomalja se također ideja telesnog uzgoja žena. Ali je sve to do naših dana bilo primitivno i bez ikakvog fiziološkog osnova, te na to ne polazimo naročitu pažnju.

U srednjem veku, te početkom novog, a naročito u doba snažnog razvitka općeg telesnog uzgoja, t. j. 18. i 19. veka, najveća je zapreka i negativna strana telovežbe i zdravstvenog uzgoja odeda žene. Ne samo da je ona bila stegnuta i kroz to deformirana, ona je bila opterećena neshvatljivim brojem i naslagom sukanja, koje su prečile normalan rast. A o higijenskoj strani bolje da ne govorimo! Istom pred neko dva ili tri decenija počele su se žene pomalo oslobađati tog tereta i postaju pristupačnije telesnom uzgoju. I tako se postepeno razvijalo sve do svetskoga rata, koji nam je sliku potpuno promenio.

Žena nije više samo u kući, da čuva decu i da se brine za kućanstvo. Stvara se novi tip žene, koja ulazi u javni život. U pomanjkanju muških sila i radi velike bede za vreme rata, žena u gradu uz svoje prijašnje zanimanje i zadaće, polazi u ured, zaraduje novac, da prehrani decu, sebe i da se brine za muža na ratištu. Ona na selu obrađuje polje, kosi, slaže zove sena, stogove slame, ore, žanje i t. d. Ukratko, ona zamenjuje mušku radnu snagu, postaje ravnopravna mužu. Žena se oslobađa silom prilika i stupa u život. Taj prekomeran rad i abnormalan razvoj aktivnosti žene donosi nam i loše posledice: istročenost svih rezerva, oslabljenje živčanog sistema, klonulost, duševnu apatiju i bolest.

Taj posleratni tip možemo u glavnom svrstati u tri grupe: žena kao

uredski činovnik — žena kao fabrički radnik — žena kao izričito manualni radnik u poljoprivredi.

Nas zanima ovaj put poslednji tip ili, jasnije rečeno, naša seljanka.

Sada ćemo nastojati da je pobliže razmotrimo sa tri gledišta: njezina današnja uposlenost i uloga u životu — delovanje i posledice toga rada — zadaća Sokolstva i telesnog uzgoja na podignuću zdravstvenog stanja žene.

Nama je svima dobro poznato, da je naša devotica na selu već od malih nogu mnogo zaposlena. Ne samo da drži kuću, ona radi i teške poslove u polju i izvan kuće. U tim slučajevima daćemo jasniju sliku sa nekoliko brojeva. Iako ti brojevi nisu naši, to zaključak ostaje gotovo nepromenjen, jer su prilike seljaka u susednim državama, obzirom na obavljanje i podelu rada gotovo iste. Prvo je vrlo karakteristično, da je broj žena, koje obrađuju polje za 30% veći nego broj muškaraca (slaba plodina, loša zemlja, vremenske neprilike, zemlja ne odbacuje dovoljno zarade, tereti dugova, muševi polaze u grad na zaradu (zidar, stražar, dnevničar, iseljivanje naroda). Žena je u mnogo slučajeva prepuštena sama sebi.

Prema istraživanju dr. Münzinger (Nemačka), prosečna delatnost muškarca u godini iznosi 3554 sati, dok žene 3933, dakle 379 sati radi žena godišnje više, ili 11%.

U vreme mirnih poslova na selu (zima) žena radi dnevno do najmanje 115 sati, a u mesecima rada (juni, august, oktobar) ništa manje nego 14 do 145 sati. (4 do 7, 8 do 12, 12 do 9; i to: kuhanje, rad u kući, rad oko kuće, hranjenje stoke, živiđi i t. d.). Ovi brojevi najbolje nam pokazuju upravo porazno opterećenje seljanke. — Pa zar još i bez posledica?

Evo dokumentacije: omer abnormalnih porodaja u selu i u gradu: naša 60 naprama 40. (Može biti, da je kod nas taj broj nešto povoljniji, ali ne obzirom na seljanke, nego obzirom na nesmotrenost i higijensko neznanje žena u gradu, a možda je baš i protivno).

Prema izveštaju jedne ženske klinike, u izričito seljačkom kraju dokazani su sledeći slučajevi suženja ždrelca: žena činovnika, privatnika, fabrikanta 1 do 4%, fabrička radnica 23%, seljakinja 34%.

U Austriji je procentualna slika pomora u porođaju sledeća: žena činovnika, privatnika, fabrikanta 0-4%, radnica 0-7%, dnevničarka 1-7%, seljakinja 2-3%.

Ovo malo statistike daje nam najbolji pregled o zdravstvenom stanju seljanke.

Lak u tim stvarima, a i mnogi građani, misli, da je rad seljanke ugodan oporavak. Ona »uživa« svezrak, sunce, raznovrsnost posla, nije vezana celi dan na kuću. Da, to bi bilo istina, ali u onom slučaju, kad bi žena u tom radu imala i odgovarajući odmor. Ona ga nema i radi bez prestanka (kuha, pere, redi kuću, ide u polje, brine se za ljude, decu i stoku).

To je prva slaba strana: opterećenost koja dovoda do izmorenosti i lošeg delovanja na mnoge organe i živčani sustav.

Nabrojimo sada još nekoliko razdova: obrađivanje vrta, kopanje krumpira, vadenje repe, okapanje kukuruza, vinograda, žetva, dojenje i t. d. To su izričito radovi u stajanju, a posledice su: slaba izmena materije i hrane tela, poremećenje optoka krvi, oticanje vena na nogama, grčenje žila, upala vena, ravna stopala, X-noge, suženje ždrelca, niski položaj materice, loše izrašteni kostur. Nadalje radovi, u kojima žena potpuno pomaže i drži korak sa snažnijim muškarcem, gde je i po rastu, po snazi i po čoj konstituciji slabija: bacanje sena na voz, pravljenje stogova, košenje, tovarjenje teških tereta. Žena mora da brzo koraca za raznim stajevima kod košenja, sušenja sena, a naročito kod sijanja, da obavlja sledeću fazu rada, koju zahteva mašina (dok se za to vreme muž vozi). Ženi, naročito seljanki, usled širokih bokova nije pri-

rođen brz hod, što ga zahteva stroj, te mora za obavljanje toga rada da troši mnogo energije. Drugi još teži poslovi, kao oranje, nošenje brente u vinogradu i ostalih tereta deluju vrlo nepovoljno na čitav organizam, a naročito na formaciju zglobova i kostiju.

Dolazimo do odoce. Spomenuli smo već, kako je izgledala odoce žene u prijašnjim vremenima. Ona se još danas zadržala kod naše seljanke u manjoj meri. Što je najlošije, žena je stegnuta u pojasu, odoce je teška, obilna i nehigijenska, duga. Delovanje je ovo: preči redovito disanje, naročito trbušno, slabi krvotok, srce i probavu, tlači telo i ne dozvoljava isparivanje kože. Nekoliko brojeva obzirom na odoce. N. pr. kod rada kopanja krumpira ustanovljeno je sledeće:

lagana i komotna odoce: disanje 22, puls 83, tlak krvi 102; teška, stegnuta odoce: disanje 28, puls 112, tlak krvi 117.

Ovi brojevi dokazuju mnogo veći potrošak snage u radu sa tesnom odoce, a dozvoljavaju isključivo prsno disanje.

Konačno dolazimo do zdravstvene i higijenske strane. Premda još nije tačno dokazano delovanje rada za vreme menstruacije, vredi danas kao činjenica, da žena mora u to doba izbegavati teški posao, mora se čuvati neko vreme nakon poroda i ne smije rano ustajati iz postelje. U protivnom su slučaju posledice neizbežive. Seljanka još nije danas upoznata sa higijenom tela. Pranje tela, kupanje, čišćenje rublja i red u kući, ne samo da su ukras žene, nego potreba pojedinca i društva.

Sada smo predložili prilike i teškoće seljanke u svakidašnjem radu, polazimo na poslednji deo, a to su putevi koji nas vode uspešno, pa makar i delomično otstranjenju tih navedenih pojava, koje terete ženu (t. j. iznemoglost, prevelika uposlenost, jednostrani razvitak pojedinih delova tela, zapuštenost nutarnjih organa, nedovoljan optičaj krvi, bolest i rđave higijenske prilike).

Preveliku uposlenost i iznemoglost možemo da odstranimo samo na jedan način, a to je racionalna podela rada, koja neće ženu izrabljivati do njenih poslednjih snaga. Taj deo spada i u program svih socijalnih institucija i udruženja bilo državnih bilo privatnih.

Nadalje, ženi na selu (i u opšte) dugujemo harmoniju tela. Sve ono što je zapušteno, treba oživeti i srazmerno osnažiti i uzgojiti sa ostalim delovima tela. Izlečiti joj nutarnje organe, ojačati živčani sistem pružiti joj veselje i odmor. To postizavamo našim telesnim uzgojem, koji mora da joj pruža gibivost, okretnost, snažnu trbušnu muskulaturu, ravna krsta, pospešuje rad srca, pluća i probave, te na taj način osvežuje celi organizam. Taj telesni uzgoj mora biti vesele naravi, da pruži duhu odmora i raznožde, pun života i zabave, da odstrani snažne i teške posledice. Telovežbeni rad za seljanke mora izbegavati vežbe dugoga i stalnoga stajanja, vežbe potpora i snage na spravama, vežbe napora, izdržljivosti i naročite brzine. Svrha tog metoda neka bude čisto zdravstvena gimnastika, 2. atletika, i sve drugo neka budu sporedno.

Taj vežbovni metod svrstaćemo u glavnom u 6 grupa:

1. slobodne vežbe, »razgibavanje«, zdravstvena gimnastika, 2. atletika, i to lagano trčanje, poskoci (po mogućnosti izvedba po glazbi, kola, lagani skokovi, bacanje laganih sprava kugla 4 kg, lopta, koplje (štap), 3. prirodne vežbe skokova na spravama, 4. raznožde, gimnastičke igre (izričito vesele naravi), igre loptom (odbojka), 5. plivanje i kupanje, 6. narodni plesovi i pevanje.

Od ne manje važnosti je higijenski uzgoj. Taj uzgoj postizavamo dobrim savetima, korisnim predavanjima o čistoći stana, hrane, pića, higijeni tela, koju naročito treba napomenuti. Često kupanje, odlaganje teške odoce, češća izmena rublja, neka

bude predmet naročite pažnje. Treba već jednom rušiti i razarati gnezda tuberkuloze, koja nam ubijaju i proređuju narod. Graditi čista i zdrava ognjišta, gde će se skloniti mlade buduće generacije.

Nastojali smo da prikažemo i oertamo te puteve, koji nas vode po boljšanju stanja žene na selu. Ali ko će ih izgrađivati i ko će nam služiti kao smernica i putokaz? Jedina organizacija, koja može pozitivno voditi taj pokret, rešavati uspešno ove teške zadatke je — naše Sokolstvo, uz pomoć ostalih državnih i privatnih institucija, snažnu suradnju ženskih udruženja i ostalih humanitarnih društava (škole, higijenski zavodi, Crveni krst, Savez ženskih udruženja i t. d.).

Austrijska Sokolska župa u Beču

Prvo sokolsko društvo u Beču bilo je osnovano pet godina posle osnivanja prvog sokolskog društva u Pragu, naime god. 1867. Odmah su nastala i druga češka sokolska društva, koja su se vremenom združila u austrijsku župu. Ova župa brojila je pre rata 2099 pripadnika. Za vreme rata broj je spao na 888 članova, od kojih se je posle prevrata još mnogo odselilo u Čehoslovačku republiku. Ipak se je broj članstva u toku poslednjih godina opet počeo dizati i danas austrijska župa ima 14 društava, u kojima je 2015 članstva, od toga 1330 braće i 685 sestara. Ako k tome još pribrojimo 116 naraštajnika, 112 naraštajki, 116 muške dece i 245 ženske dece, vidimo, da austrijska župa ima svega 2604 pripadnika. Od društava, učlanjenih u austrijskoj župi, 13 ih je društava u Beču, a jedno u Atzgersdorfu. Rad župe dosta ometa nedostajanje vežbaonica. Ali i u tom pogledu skoro će biti bolje. ČOS dala je u tu svrhu župi na raspolaganje iznos od 300 000 Kč, pa i čisti prihod prošlog župskog sleta u Beču namenjen je gradnji vežbaonica.

Poljsko Sokolstvo u Americi

Poljsko Sokolstvo u Americi priredilo je ove godine svoj četvrti izlet u domovinu — U prednjačkom tečaju, koji je priredilo savezno načelnišтво, bilo je 25 slušatelja. — U mesecu maju poraslo je poljsko Sokolstvo u Americi za 1000 pripadnika. — Tednik »Sokol Polski« započeo je anketu o Sokolstvu u skautskom pokretu. Isti list ima ove godine novi prilog za sokolsku mladež »Glos Sokolat w Ameryce«. — II. župa poljskog Sokolstva priredila je 30. i 31. maja takmičenja i svoj 23. slet u St. Louis, Mo. Na tom sletu učestvovalo je 2500 poljskih Sokola. Samo iz Chicaga došlo ih je posebnim vozom 600. — Ostali župski sletovi su bili: XII. župe od 3. do

Proviđanje tih zadataka zahteva mnogo vremena, strpljivosti i dobru organizaciju. Ne počimati kod odraslih, nego odgajati u tome duhu decu u školi, privadati u naše redove mlade seoske devojke. Sedmično dva sata našeg vežbanja i korisno upotrebljena nedelja mogu da upravo potpuno paraliziraju teške posledice i greške 80 do 90 satnoga tednog rada.

Duševnim i telesnim uzgojem u Sokolstvu otereti ženu težačkoga rada, smanjiti njeno opterećenje, otstraniti posledice njenog zanimanja, objasniti temeljne pojmove higijene, odgajati zdrave i dobre majke i stvarati ravnopravne članove našeg društva — to je zadaća našeg sokolskog pokreta na selu.

5. jula u Wilmington, Del., XIV. župe od 4. do 6. jula u Clevelandu, IX. župe od 3. do 5. jula u Uici, N. Y., VII. župe 30. i 31. maja u Exeter, Pa., IV. župe istih dana u Ambridge, Pa., V. župe slet V. župe bio je u New Britain, Conn., VIII. u Webster, Mass., X. u Salem, Mass. Na svim tim sletovima nastupilo je ukupno oko 8000 vežbača i vežbačica. — 4. jula o. g. prisustvovalo je poljsko Sokolstvo iz Amerike u Varšavi otkriću Wilsonovog spomenika. Spomenik je izradio američki vajar Gutzon Borglum na trošak slavnog pianiste I. J. Padarevskog.

Iz ruskog Sokolstva u Americi

Ruski američki Soko, koji pretstavlja Amerikanskij Russkij Sokol Sojedinenija, osnovan je u Americi pre 20 godina. Ove godine broji 20.000 pripadnika te ima 1.080.160 dolara kapitala. Prošle godine slavio je 20 godišnjicu svog opstanka time, da je pojačao agitaciju za pristup u Soko. U organizacijskom kao i tehničnom pogledu ruski američki Soko dosta dobro stoji. Mnoga društva imaju dobro uređene domove i vežbaonice. Ako mu bude moguće, posetiće prilikom IX. svesokolskog sleta Prag, te će time obnoviti svoje veze sa svojom zagraničnom braćom u Evropi. Starosta ruskog američkog Sokola je br. J. Vasil, načelnik br. J. Kava, načelnica s. M. Vasilova, prosvetar br. P. Mackon.

† Br. Vaclav Svoboda

Brat Vaclav Svoboda, prednjak »Praskog Sokola« i član pobedničkih vrsta ČOS u Londonu, Turinu i Parizu u godinama 1910., 1911. i 1913. umro je od zapalenja pluća 21. jula o. g. u dobi od 46 godina. Pogreb mu je bio 24. jula u Pragu. Sa bratom Svobodom nestalo je iz sokolskih redova jedan od onih Sokola, koji su pre rata svojim političkim sokolskim radom širili po svetu slavu sokolskog i slovenskog imena. Slava mu!

† Br. Janko Lešničar

Kad je u Zemunu 3. o. m. eksplozirao u vagonu monakovskog brzog voza pakleni stroj, namešten u inostranstvu od izdajice našeg naroda, pao je kao žrtva ovog gnusnog i zverskog podviga i naš brat Janko Lešničar, direktor Oblasne zadruge za poljoprivredni kredit u Čupriji, beskompromisni pobornik jugoslovenske nacionalne i državne misli.

Tragično preminuli br. Janko Lešničar rodio se 14. maja 1884. god. na Humu kod Ormoža u Dravskoj banovini. Gimnaziju je svršio u Mariboru, a nato se je upisao na veterinarski fakultet u Beču, gde je bio jedan od vođa akademskog društva »Slovenija«. God. 1906. napustio je Beč te stupio u redakciju »Domovine« u Celju. Kasnije je uređivao celjski »Narodni Dnevnik«, a do svetskog rata celjski »Narodni List«. U nemškutarskom Celju za vreme Austrije kao odličan novinar znao je uvek u pravo doba braniti naše nacionalne, privredne, kulturne i socijalne interese. God. 1929. bio je od Privilegovane agrarne banke imenovan za direktora Oblasne zadruge za poljoprivredni kredit u Čupriji. U Šumadiji je s uspehom radio u mnogim gospodarskim institu-

cijama te priredivao zadružne tečajeve.

Pre rata igrao je br. Janko Lešničar veliku ulogu u Savezu narodnih

društava, gde je znao naročito pridobiti srca slovenačke napredne omladine. Posle oslobođenja bio je član mnogih gospodarskih i nacionalnih udruženja, član opštinske uprave u Celju, glavnog tarifnog odbora u Beogradu i t. d. Član Sokola bio je već kao dak mariborske gimnazije.

Bratu Janku: Slava!

Telesni uzgoj i sport u ČSR

Čsl. ministarstvo za narodno zdravlje i telesni uzgoj prikazuje na izložbi za telesni uzgoj i sport u Pardubicama brojčano stanje svih saveza u ČSR, koji gaje telovežbu ili sport. Prema tim podacima ima Čehoslovačka obec sokolska 629.136 pripadnika, Savez radničkih telovežbačkih udruženja (socijalisti) 109.085, Čehoslovački Orao 103.411, Federacija proletarske telovežbe (komunisti) 40.000, nemački Turnkreis 47.126, Svesportski odbor 210.000, Deutscher Turnverband 163.003, Arbeiter-Turn und Sportverband 57.410 i Hauptausschuss 203.673 pripadnika. Svim tim udruženjima izdalo je spomenuto ministarstvo u god. 1930. pomoć od 2.378.297 Kč.

Holandski telovežbački savez

Holandski telovežbački savez priredio je 3. i 4. jula o. g. u Amsterdamu međunarodna takmičenja u proslavu 45 godišnjice osnivanja društva Kracht et Vluchheid.

Sestra Renata Tyrševa - počasni doktor

Karlov univerzitet u Pragu podelio je sestri Renati Tyrševoj počasni doktorat filozofskog fakulteta. — Odličnoj sestri, udovi dr. Miroslava Tyrša, na tom visokom priznanju njezinog kulturnog i sokolskog rada iskreno čestitamo!

KNJIGE I LISTOVI

ZAKON O NARODNIM ŠKOLAMA. II. svezak.

A. Zakonski propisi o školskom zdravstvu.

B. Zakonski propisi o maloletnima.

Za učitelje, lekare, sudije i općine! U nakladi Učiteljske tiskare u Ljubljani izišla je prva zbirka pravilnika k zakonu o narodnim školama, kao II. svezak celokupne zbirke zakonskih propisa k zakonu o narodnim školama.

Ta zbirka sadrži sve zakonske propise o zdravstvu i higijeni škole, učenika i učitelja sa opširnim stvarnim kazalom i registrom svih zakona, koji su izišli u Službenom Listu i Službenim Novinama i odnose se na zdravstvo. Zbirka će korisno poslužiti svakoj školskoj poliklinici, svakom zdravstvenom i higijenskom zavodu, školskim odborima, načelništvu upravnih općina, zdravstvenom odboru i svakom sudiji, osobito za decu, koja su obvezana na polaženje škole kao i za maloletnike, jer zbirka sadrži sve zakonske propise glede moralno po-kvarene dece obavezne na pohađanje škole, kao i gledom na maloletnike, sa opširnim stvarnim kazalom i registrom svih zakonskih propisa o sudskom i kaznenom postupku, koji su izišli u Službenom Listu i Službenim Novinama. Opširno stvarno kazalo omogućuje, da se svaki predmet odmah pronađe, a ujedno i odnosne odredbe, koje su s time u vezi.

Knjiga je pisana u slovenačkom i cena joj je: broširanoj 36— Din, uvezanoj u celo platno 45— Din. Dobije se u svim knjižarama.

Za svesokolski slet u Pragu 1932. god.

Izšla je u našoj nakladi nova knjiga:

Praktički udžbenik češkog jezika

Za Sokole priredio **Franjo Malin**

Cena kartoniranom primerku **25 Din**

Ko želi iduće godine na slet u Prag, neka nabavi ovu knjigu!

Jugoslovenska Sokolska Matica, Ljubljana, Narodni dom

Uvažujte!

Od bratske Čehoslovačke obce sokolske v Pragi smo prevzeli v razprodajo za področje Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije vso njeno knjižno zalogo. — Opozarjamo na to vsa bratska društva in vsakega poedinca, naj poslej krijejo svoje eventualne potrebe iz te zaloge pri nas, a ne več direktno iz Prage.

Jugoslovenska Sokolska Matica
Ljubljana, Narodni dom

Župa Bjelovar

SOKOLSKO DRUŠTVO GOLA.

Dana 2. augusta o. g. održalo je naše Sokolsko društvo svoju prvu javnu vežbu, na kojoj su sudjelovali društva iz Koprivnice, Gotalova i Novi grada. Taj dan je bio naročito svečan za ovo naše mesto, koje leži na severnoj granici naše domovine, čuvajući mrtvu stražu, te će ostati još dugo u sećanju ovdšnjeg naroda.

Početak vežbe bio je zakazan u 4 sata te se do toga vremena sakupilo na vežbalištu dosta gostiju, među kojima nam je spomenuti u prvom redu sreskog načelnika Muždeka, te direktora gimnazije br. Galijana iz Koprivnice, koji je bio i izaslanik župe.

Pre početke vežbe pozdravio je goste brat Kokor, zam. starešine te brat Finderle. Na pozdrav odgovorio je br. Galijan, koji je u vrlo zanosnim rečima spomenuo važnost Sokola, napose ovde na granici. Svoj govor završio je kličući Nj. Vel. Kralju, starešini Sokola Nj. Vis. prestolonasledniku Petru i Jugoslaviji.

Nakon toga prešlo se na izvođenje programa koji se sastojao iz 9 točaka. Prvo je nastupio podmladak golski i gotalovski sa zastavicama, iza toga naraštaj iz Novigrada podr. vežbom sa štapovima, koju su složno odvežbali. Četvrta tačka programa bila je bjelovarska župska vežba članova. Nastupili su vežbači iz Gole, Koprivnice i Novigrada podravskog. Posle su nastupili naraštajci iz Koprivnice u prostim vežbama, koje su dobro uspele, članovi iz Gotalova u vežbama sa kopljima, koja se gostima jako dopala, te je pobrala zasluženi pljesak, a tako isto izveli su Sokoli iz Gotalova skupine sa vrlo efektom piramidom na kraju. Osmu tačku bile su sprave; društvo Novigrad nastupilo je na karikama, a Koprivnica na ručama. Poslednja tačka bile su skupinske vežbe Sokola iz Koprivnice, koje su oduševile sve prisutne goste.

Iza javne vežbe razvila se pučka svečanost. Moralni i materijalni uspeh bio je odličan, a napose treba istaknuti, da je predsednik vlade g. Petar Živković svojim prilogom od 500 Din vidno povećao prihod.

Župa Karlovac

ZUPSKI SLET.

Karlovac je oduvek nosio karakter naših gradova u kojemu su kultivisani elementi naših nacionalnih ideala. Iz njega je rekrutovan lep broj kulturnih i nacionalnih radnika. Ako nije mogao da prednjači, a ono on nikada nije hteo da ostane iza drugih gradova. Zahvalnost za ovo ide uvek samo nacionalno svesnim i kulturno jakim građanima grada Karlova, koji ulažu sve svoje najbolje snage u radu za nacionalne ideale i dobro naroda, isti-

čući se svojim radom kao pojedinci ili radeći u kulturnim i nacionalnim organizacijama. Između svih ostalih organizacija i privatnih institucija u ovome radu ide prvo mesto sokolskoj organizaciji.

Sokolska ideja u gradu Karlovcu uvek je bila ideja vodilja kulta Jugoslovenstva. Organizacija i rad u Sokolskom društvu, kako od prvih dana osnivanja sokolskih organizacija u našim krajevima, tako i danas, može da posluži za primer sokolskog rada.

Nije pravo prošla ni godina dana kako je osnovana Sokolska župa Karlovac, živim radom ona sprema već prve godine svoga života župski slet, hoteci time pokazati javnosti koliko se daje složnim radom učiniti.

Dne 23. augusta o. g. župa Karlovac u zajedničkom radu sa matičnim društvom održaće reviju ne samo svojih društava i četa u tehničkom pogledu, nego to će biti manifestacija sokolske i jugoslovenske ideje. Toga će dana grad Karlovac pokazati naročito svečano ruho tim više, što će toga dana kao nikada možda od sada, bez plemenske podeljenosti proći gradom povorka građana sa teritorija Sokolske župe Karlovac zajedno sa jednom — jugoslovenskom — misli.

Za ovaj slet vlada veliko interesovanje građana. Da se sve izvede u najboljem redu, učinjene su pripreme i rad je podeljen na pojedine odbore, koji se staraju oko izvedbe i priprema.

Na sletu će nastupiti celokupno članstvo župe Karlovac, a kao gosti sudelovaće nekoja društva Sokolske župe Zagreb i Sokolske župe Sušak-Rijeka.

Sve informacije daje župski odbor.

Župa Ljubljana

SOKOLSKO DRUŠTVO VELIKE POLJANE.

Velike Poljane pri Ribnici še niso imele take slovesnosti, kakor je bila u nedelju 2. avgusta. Par mesecceva od toga, ko se je idealnomu možu Pirnatu izpolnila dolgoletna želja ter se je za Velike Poljane in okolico ustanovilo Sokol. Prvi starosta je seveda za to zaslužni br. Pirnat. Bratje in seestre, sicer maloštevilni, so prijeli resno za delo in dali preteklo nedeljo prvi obračun.

Prireditve se je vršila spodaj v Ortneku nasproti gostilne br. Picka, ki je neobičajno nudil Sokolu, kar je mogel. Travniki in vse potrebščine za vselični prostor je dal na razpolago ortneški graščak gospod Oskar Kosler, ki je z gospo soprogom tudi posetil prireditve. Celo dopoldne so člani in članice pripravljali taborišče.

Iz Ljubljane je priselil župni odposlanik, ki je ob tej priliki pregledal vzorno poslovanje. Iz Ribnice je pripeljal starosta br. Ančik močno zastopstvo ribniškega društva, duše so-

kolskega gibanja v ribniški dolini. Tudi matično društvo Sodražica je poslalo svojo pomoč.

Po kosilu se je pred taboriščem sestavila povorka. Na čelu so jezdili trije člani, za ribniško sokolsko godbo sta bila nameščena ribniški in sodražski prapor. Za tem je vodil spreved starosta dr. Pirnat v spremstvu župnega delegata in ribniškega okrožnega načelnika. Sledilo je 20 članic, 20 članov, 20 moškega in 5 ženskega naraščaja, 12 dece in več somišljenikov v civilu. Godba je udarila in pestra povorka je krenila gori v Velike Poljane. Vaščani, ki so ravno prihajali iz cerkve, so ob tem novem pojavu na velikopoljskih tleh živahno pozdravljali.

Telovadni nastop je bil zelo zadovoljiv. Nastopili so vsi imenovani povorčni udeležniki s prostimi vajami, na drugo in bradlji, deca z obilo smeha vzbujajočo tekmovalno igro. Razdobja med posameznimi točkami ni bilo. Vaje pa so se izvajale točno, v skladnosti in ritmičnosti zelo povoljno.

Poudariti je treba, da so nastopivši številno tvorili jedro domačini in je bilo n. pr. od 20 članov telovadcev 11 domačih. Močno jih je podprla Ribnica in deloma Sodražica. K dobri izvežbanosti je veliko pripomogel učitelj br. Možina, ki je prišel tje v ta namen po dovršenem prednjaškem tečaju.

Po nastopu je zbrano telovadno krdelo in navzoče goste pozdravil starosta br. Pirnat, za tem pa znani domači župan, ki je kot preprost kmet neverjetno zadivil navzoče s stvarnim, ognjevitim, dobro zasnovanim govorom in navdušil prisotne za sokolsko idejo. Izročil je tudi pozdrav osebno zadržanega gospoda ministra Puclja. Oficijelni del je prešel v živahno prost zabavo domačinov in gostov, ki so se veselili dobro uspelega četinega kesta.

Kakor je to pomemben dogodek za Velike Poljane in Ortnek, tako je vreden poudarka za sokolsko vprašanje. Narod je čvrst iz njega spontano v rojeval, narod ima kleno pravno moč. Sokol dobiva gnezda tudi v manjših krajih, tudi ti maloštevilni hočejo biti poštrevoljni in vredni sokolskih zaslug.

Upajmo, da se bo četa držala in razvijala složno in vztrajno vedno si v svesti, da je del one velike narodne čete, ki uživa zaupanje in zaščito vladarjevo in ima nalogo, da s krepko voljo in zdravim dušom gradi domovini srečno bodočnost.

Župa Maribor

SOKOLSKO DRUŠTVO ZREČE.

Svoj prvi javni telovadni nastop je priredilo Sokolsko društvo u nedeljo dne 2. avgusta ob lepi udeležbi domačega ljudstva in bratskih sosednjih društev, za kar se jim na tem mestu izreka zahvala. Pripomogli so s tem do čim svečaneje manifestacije sokolske ideje.

Na slavnostno okrašenem letnem telovadišču se je vršila telovadba v splošno zadovoljstvo navzočih.

Pričela je deca z ljubkimi rajalnimi vajami združenimi s petjem, plesala kolo s premljevanjem domačih tamburašev ter z igricami izvalila mnogo smeha pri gledalcih.

Naraščajniki so ob spretne vodstvu načelnika br. učitelja Unverdorba poleg obveznih prostih vaj nastopili tudi na konju, naraščajnice pa so dodale k prostim vajam nastop na gredi. Po eksaktnem izvajanju so ugajali zlasti naraščajniki.

Članice, pomnožene s sestrami iz Konjice, Oplotnice in Poljčan so pod vodstvom domače načelnice s. učiteljice Verbekeve lepo izvajale predpisane proste vaje. Domače članice so se izkazale tudi na bradlji pod vodstvom podnačelnice s. Lepšinove ter za sigurno izvajanje žele splošno priznanje.

Burno pozdravljena je bila impozantna 56 združenih članov broječa četa članov, ki je z odlično izvedenimi prostimi vajami izvajala vihar navdušenja. Orodne vaje na drugo in bradlji so bile istotako lepe in točne. Vsa čast vadiatelja načelniku bratu Unverdorbu in bratu Lepšini.

Po končanem dnevnomu sporedu se je razvila prijetna sokolska zabava ob spremljevanju železničarske godbe iz Židanega mosta in domačih tamburašev ter je tudi v gmotnem oziru zadovoljila mlado društvo, ki si je za kulturno delo v zimskem času ravnokar dogradilo lep oder. Želim, da bi ne samo vsi dosedanjí člani vztrajali pri sokolskem delu, temveč tudi pritegnili številne druge, ki stojijo ob strani. Saj je Sokol za vse in ni proti nikomur.

Župa Mostar

SOKOLSKO DRUŠTVO ČAPLJINA.

Javna vežba.

Sokolsko društvo Čapljina priredilo je 2. augusta svojo godišnjo javnu vežbu. Bila je to divna revija svih kategorija i njihov godišnji ispit. Po-

red društvenih kategorija, nastupile su i Sokolske čete iz područja ovoga društva i to iz Tasovčica, Klepaca, Počitelja, Prebilovaca i Gabele. Uz vojnu muziku 29. p. puka iz Trebinja izveden je program na opšte zadovoljstvo. Veselje je trajalo skoro 24 sata neprekidno.

Bratsko Sokolsko društvo Ljubuški došlo je skoro kompletno sa svojim četom iz Klobuka, a brojno je bilo zastupljeno i bratsko društvo Stolac.

Nije uspeh Sokolskog društva samo u tehničkoj izvedbi javne vežbe, njegov uspeh je u tome, što je zatala bilo sve slojeve grada i sela i pridobilo ih za Sokolstvo. Poseta, koja bi pre odgovarala manjem sletu, najbolji je dokaz, da Sokolsko društvo Čapljina ide pravim sokolskim putem. To dokazuje i bruto prihod javne vežbe od 12.500 Din.

Čapljina je gnezdo Sokolstva od dela. Njena sokolska budućnost je osigurana.

SOKOLSKO DRUŠTVO BLATO.

Dne 15. augusta o. g. proslaviće Sokolsko društvo Blato na Korčuli dvadesetpetogodišnjicu svoga osnutka uz sudelovanje Sokolskih društava iz okolnih mesta i izaslanstva Sokolske župe Mostar.

Uz zadušnice za preminulu braću održaće se svečana sednica upravnog odbora, ophod mestom, javna vežba i dve akademije.

Osnovano je u danima, kada su nacionalna osećanja i stremjenja prelazila u junaštvo, ovo je društvo u doba robovanja Austriji uz velike žrtve, napore i stradanja doživelo do danas lepih uspeha. I slaveći sada uspomenu dana, kada se je nekoliko mladih ljudi, zaneseni osnivanjem sokolskih društava po dalmatinskim gradovima, okupilo da se odgaja u ljubavi za slobodu. Sokolsko društvo u Blatu poziva i ostalu sokolsku braću, da bi se pridružila ovoj njegovoj manifestaciji velike sokolske i slovenske ideje, ideje koja je i ovde, na krajnjim našim obalama, pobeđivala sve napore i kaprice tlačitelja i ulevala u crnim danima utehu i nadu u bolja srećnija vremena, vremena bratstva i slobode.

SOKOLSKO DRUŠTVO TRPANJ.

Sokolsko društvo Trpanj, da udovolji brojnim gostima, priredilo je dne 26. jula o. g. izlet u nedaleku plažu Divna. Ovdje se nalaze ruševine dvora D. Ranjine, dubr. plemića i pesnika iz XVI. veka. Svanulo je krasno jutro. U motornim lađama našlo je mesta preko 80 izletnika. Divna je iza Orebića najveća peskovita obala na Peleču. Prema podnevu uzdiže se tala-sasto Sv. Ilija 961 m, najveći vrh na poluotoku. Skauti i Sokoli izveli su mnoge zanimljive i šaljive vežbe. Priredena je i zakuska na plaži. Izletnici posetiše i obližnje ribarsko selo Duba. Seljani te izletnici, među njima nekoliko Sokolaca iz Beograda, bili su neobično oduševljeni.

Ovaj izlet prožet bratskom pažnjom i disciplinom, ostaće svim izletnicima u lepom uspomeni. U predvečerje društvo se povratilo u trpanjsku luku.

Župa Novo mesto

SOKOLSKO DRUŠTVO DOLENJSKE TOPLICE.

Sokolsko društvo v Dolenjskih Toplicah je imelo v pretekli zim i še spomladi društveni prednjaški tečaj, ki ga je vodil br. Slibar Martin. Po dovršenem tečaju se je vršil izpit, h kateremu so se prijavili udeleženci ter položili izpit sledeče: s. Marija Rozmanova z odličnim uspehom, s. Zen Vladka s prav dobrim, brata Bučar Anton in Gregore Drago ter s. Fuks Jožica z dobrim uspehom.

V nedeljo dne 26. julija je imelo društvo svoj javni telovadni nastop v ta namen zelo pripravnem in senčnem kopaliskem parku. Zleta se je v

lepem številu udeležilo tudi bratsko društvo iz Novega mesta s Sokolsko četo kmetijske šole na Grmu in bratsko društvo iz St. Jerneja z lepim novim društvenim praporom. Takoj po 1/2 15. uri je krenila povorka po zdravilišču Toplice z godbo Godbenega društva iz Novega mesta na čelu, ki je bila od zbrancev občinstva krepko pozdravljena. V povorki je korakalo za prapori (3) 33 članov v krogih, 15 članic, 25 bratov sokolske čete z Grma, 37 moškega ter 15 ženskega naraščaja, 9 moške in 12 ženske dece. — Takoj po povorki se je pričela javna telovadba. Prva je nastopila moška deca (9) s telovadnimi igrami in nato ženska deca (13) tudi z igrami, ki so za deca pač najprimernejša telovadba. Za svoja izvajanja igre so želi mladi bratci in sestrice obilo priznanja in smeha. Za njimi je nastopila Sokolska četa z Grma, 25 mladih in krepkih kmečkih fantov, bratov gojenec kmetijske šole, ki so strumno in z lepim kritjem izvajali vaje za seljaške čete. Zelo je navdušila mnogo številno gledajoče občinstvo sklepna skupina, ko je vrhunski telovadec dvignil državno trobojnico ter z njo pozdravljaj osvobodeno domovino. Domači moški naraštaj (9) je nastopil z vajami s puškami ter častno izvršil svojo nalogo, za kar je bil nagradjen z močnim aplavzom. Ženski naraštaj (19) je podal prvo praško prav lično in skladno člani Novo mesto (8) so odterivali težke splitske vaje, katerim pa je godba prehitro igrala, kar je precej motilo. Dobro se je odrezal moški naraštaj (23) s praškimi vajami in istotako so bile prav dobre tudi članice (14) s praškimi vajami. Nato je nastopilo 32 članov z lažjimi splitskimi ter prvo praško vajo, moški naraštaj (16) s palicami (splitske vaje) ter članice (11) vaje s kijji. Pri orodni telovadbi je nastopilo 20 naraščajnikov na bradlji, drugo in konju ter 14 članov na bradlji in drugo. Vaje na crodju so bile prav dobro izvajane in so telovadci želi obilo priznanja.

Po telovadbi je starosta br. Gregore nagovoril zbrano članstvo ter v svojem govoru nazdravil prvemu sokolskemu bratu Nj. Vel. kralje Aleksandru ter starosti SKJ prestolonasledniku Petru, nakar je godba zasvirla »Bože pravde«.

Po končanem vzporedu se je razvila lepa prosta zabava na veseličnem prostoru.

Župa Osijek

SOKOLSKI SLET ŽUPE OSIJEK U VUKOVARU.

Dana 15. i 16. augusta o. g. održaće se u gradu Vukovaru jedna velika i lepa svečanost. Na te dane prireditve se u Vukovaru slet župe Osijek, na koji su kao gosti pozvane i nekoje susedne župe.

Pre 45 godina osnovan je u Vukovaru »Srijemski Sokol«, prvo sokolsko društvo u ovim krajevima. Budući da se Sokolsko društvo Vukovar smatra sledbenicima onog prvog Sokolskog društva, htelo je da to podvede, da to i dokaže i zato je župa zaključila, da se taj slet održi baš u Vukovaru.

Onda je Soko osnovan da neguje narodne osećaje i da budi narodnu svest. Danas je Sokolsko društvo jedna ustanova, kojoj je zadaća, da ujedini braća jačaju sve više jugoslovensku svest i da jačaju i čuvaju jedinstvo našega naroda.

Prigodom te svečanosti obaviće se posveta i razvijanje i naraštajске i članske zastave. Naraštajskoj zastavi će kumovati s. Milica Durić, a članskoj pomoćnik Ministra prosvete brat dr. Nikić.

S ovom svečanosti biće spojena i proslava 10 godišnjice sretnog i velikog vladanja našeg uzvišenog Kralja. Gradsko načelstvo je u tu svrhu pozvalo predstavnike nadležnih i mernih društava na konferenciju, koja će sastaviti program ove velike nacionalne manifestacije, odnosno, kako da se te dve proslave spoje.

Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

- I. sveska: E. Gangl: O sokolski ideji.
- II. " Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
- III. " Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
- IV. " Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
- V. " Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
- VI. " Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
- VII. " Jan Křen: Cilj sokolskih teženj.

Svaka sveska stoji 3 Din

ORGANIZACIJA

Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije.

U tvrdom povezu 20 Din

PUTEVI I CILJEVI

U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus: **ODBOJKA (VOLLEY BALL)**

U kartonu 12 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica

Ljubljana, Narodni dom

Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831

U našoj nakladi izašla je nova knjiga

Franjo Mačus:

Odbojka

(igra odbijanja lopte, Volley ball)

Službena svetska pravila, njihovo tumačenje i uputstva za igru

Tekst srpsko-hrvatski i slovenački

Cena kartoniranom primerku sa slikama 12 Din

»Jugoslovenska Sokolska Matica«
Ljubljana, Narodni dom

Pojedini sletski odbori živo pripremaju sve, što spada u njihov delokrug, da slet što bolje uspe.

Vukovarci radosna srca očekuju ovu svečanost, radosna srca očekuju i svoje drage Sokole pa i druge goste i kliču im: Dobro došli! Zdravo!

IZ UPRAVE ŽUPE.

Sednica izvršnog odbora od 10. jula o. g. stvorila je sledeće važnije zaključke: Na predlog društva Podr. Slatina nadopunjena je uprava društva. Na predlog društva Đakovo imenuje se uprava čete Preslatinci. Na predlog i izvešće načelnika okružja Vinkovci odobrava se osnutak društva Babina Greda i imenuje se uprava sa starešinom bratom Kutuzović Zelim, presvetarom bratom Mirt Radoljom i načelnikom Slane Jankom na čelu. Na predlog društva Podr. Slatina odobrava se osnutak čete Medijaci i imenuje se uprava. Na predlog i izvešće društva Podr. Slatina odobrava se osnutak čete Čeralije i imenuje se uprava iste. Na predlog istog društva odobrava se također i osnutak čete Bakić te joj se imenuje uprava. Na predlog društva Đakovo odobrava se osnutak čete Pridvorje.

Na predlog društva Đakovo imenuje se za tajnika brat Adolf Rac. SPO šalje prijavnice za Tyršev tečaj 5. i 6. septembra o. g. Zaključuje se, da župski prosvetar zatraži podatke o troškovima od SPO-a, kako bi se moglo zaključiti, da li i koga će se na taj tečaj osim župskog prosvetara izaslati i to na župski trošak, jer za jednog izaslanika odobren je trošak po SPO-u. SPO saopćuje, da će formulari za statistiku prosv. rada biti obavezni za sve jedinice Saveza i da prema tome ne mogu biti zamenjeni stat. kartama, koje uvada naša župa. Nove formule SPO-a nismo primili, pa će se usled toga stvoriti meritoran zaključak po toj stvari tek po primitku istih. Na izvešće brata župskog prosvetara uzima se do znanja imenovanje brata Stevana Šapinea iz Darde za prosv. nadzornika za okružje Osijek, a brata prof. dr. Mamuzića Ilije za njegovog zamenika, te brata Morića Andra za prosv. nadzornika za okružje Đakovo.

Plenarna sednica uprave župe održana 24. jula o. g. stvorila je sledeće važnije zaključke: Na predlog i izvešće načelnika okružja Osijek odobrava se osnutak Sokolske čete Jagodnjak. Na izvešće i predlog društva Slav. Požega odobrava se osnutak čete Poreč i imenuje joj se uprava. Zaključuje se jednoglasno, da se svi event. predlozi o osnutku društva ili četa imaju odložiti do iza župskog sleta, t. j. da se do sleta o. g. osnutak nijedne čete ili društva iz tehn. razloga neće više odobriti.

Na izvanrednu glavnu skupštinu društva Darda, dne 26. jula o. g. određuje se brat Dušan Kralj. Jednoglasno se zaključuje, da se sestra Milica Stražnicka, apsolventica 6 mes. predn. tečaja u Ljubljani i II. zamenica načelnice ove župe, namesti kao župska prednjačica. Za vreme pregleda i rada po društvima i četama ove župe pripada istoj besplatna vozna karta, a odnosno društvo ili četa dužna je istoj staviti na raspoloženje stan i hranu. Dužnosti i podelu rada propisuje načelnništvo župe.

Na predlog i izvešće društva Osijek g. g. razrešava se dužnosti načelnika u tom društvu brat Retl Dražan, a na njegovo mesto se imenuje brat dr. Muičević Stojan.

Uzima se na znanje izveštaj zamenika načelnika brata Šijanovića Andrije (Vukovar) da se za župski slet u Vukovaru prijavilo od danas preko 1200 učesnika, ali da prijave nisu još stigle od polovice jedinica, pa se tim povodom zaključuje prijave energično urgirati. Povodom dopisa četa Markovac i Cerna, da ne mogu sudelovati na župskom sletu, ima se uputiti svim jedinicama okružja, da je sudelovanje na župskom sletu obavezno za sve jedinice ove župe, pa ako jedna jedinica ove župe ne može iza na kojih razloga sudelovati u potpunom broju, a ona je dužna prisustvovati sa članstvom, koje vežba.

Uzima se na znanje izveštaj starešine, da je na upit gradskog poglavarstva odgovoreno, da Sokolstvo u Osijeku ne može sudelovati na namernoj proslavi 10. godišnjice stupanja na presto Nj. Vel. Kralja radi župskog sleta, te da će Sokolstvo Osijeka ovaj dan u zajednici sa svima društvima ove župe proslaviti na župskom sletu u Vukovaru dne 15. i 16. augusta o. g.

JAVNE VEŽBE.

Sok. četa Beravci (društva Đakovo) priredila je u zajednici sa školskom omladinom 28. juna o. g. svečanu Vidovdansku proslavu. Prosvetar čete br. Stj. Ilakovac, učitelj, tom je prigodom izrekao veoma poučan, osećajan i duboko patriotski govor. Beravci su prvi puta proslavili na tako svečan način taj svetao praznik, a to predavanje bilo je na visini toga trenutka i dostojno te slave. — Zatim je sledila deklamacija malog Sokolića Ivica Ilakovca, koji je živo i jasno deklamovao Kranjčevićevu »Pred knjigom povesti roda moga« Zbor uče-

nića otpevao je veoma skladno: »Gore nebo visoko«. Sledile su proste vežbe muške dece, članova čete i devojčica pod vodstvom agilnog načelnika brata Nikole Glavačevića. Dramatski prikaz pesme »Petar Svačić«, izveli su mali Sokolići s puno ozbiljnosti, a male deklamatorke Kata Vukosavićeva i Anka Eskoričićeva bile su vrlo dobre. No vrhunac odobranja izazvao je prikaz »Smrti majke Jugovića«. — Mala Eva Lolićeva bila je upravo odlična, kao prava, mala glumica.

Narodno veselje, igranka i kolo potrajalo je do sutona. Poset je bio prilican. Od strane društva Đakovo prisustvovali su ovoj priredbi braća Herman, Kalman i Rac.

Sokolsko društvo Feričanci priredilo je 5. jula o. g. svoju javnu vežbu, o čem smo već izvestili.

Sokolsko društvo Podr. Slatina priredilo je 21. juna o. g. javnu vežbu, na koju su bila pozvana sokolska društva i čete iz najbliže okolice. Održale su se sledeće jedinice: Bakić, Cabuna, Čeralije, Čadajevica, Daruvar, Dobrović, Gornji Miholjac, Hum, Mladinci, Miljević, Pivnica, Sopje, Suho polje, Sušine-Durđinovac, Virovitica i Voćin. Pre podne su održane pokusne vežbe, a od 11 do 12 s. natecanje područnih četa. Na tom natecanju zauzela je prvo mesto Sokolska četa Gornji Miholjac, a drugo mesto četa Hum. U 12 sati krenula je sa vežbalista povorka. Na čelu povorke stupala je glazba 42. p. p. iz Bjelovara. Sa svih kuća vijale su se zastave, a građanstva je bilo vrlo mnogo na ulicama, kojima je povorka prolazila. Na trgu održao je starešina Sokolskog društva Slatina brat ing. Pero Kovačević govor. Istaknuvši u svom govoru sve sokolske ciljeve, naročito je naglasio ozbiljna nastojanja slatinskih Sokola oko podizanja Sok. doma u Slatini. Posle brata starešine pozdravio je sakupljene Sokole i Sokolice i sve prijatelje Sokolstva br. Radoje Stepanov, izaslanik župe. Posle snažnih manifestacija Kralju i starešini SKJ, prestolonasledniku Petru otvarala je glazba himnu, a povorka je krenula put vežbalista. Posle podne posetilo je oko 1500 gledalaca tu uspešnu priredbu Sokolskog društva Slatina. Nastupila su muška i ženska deca (pod vodstvom br. Filipovića i s. Lazićev) u prostim vežbama, muški naraštaj sa prostim vežbama župe Bjelovar (pod vodstvom br. Petričića), članovi sa »teškom i impozantnom deseticom« Frana Lhotskoga, sokolske čete sa prostim vežbama župe Bjelovar te konačno članice pod vodstvom s. načelnice Borovčeve. Što se tiče sprava, vežbalo se na ručama, preči i konju. Tu su se naročito istakla braća iz Suhopolja. Kao poslednja tačka bio je nastup gostiju. Sve vežbe su izvedene pod vrhovnim nadzorom brata načelnika Dorda Radinovića, čijom je zaslugom priredba sa tehničke strane odlično uspeła.

Posle programa razvila se veoma animirana sokolska zabava. Za lepim moralnim uspehom nije zaostao ni materijalni. U Slatini se ovim nastupom pošlo korak napred, a uprava tamošnjeg društva biće i u budućnosti svesna svoje zadaće, pa će nastojati, da sa svim silama razvije svoj rad i da postigne ono za čim već odavno teži, a taj je zadatak: gradnja Sokolskog doma! Jer tako će i Slatina postati jako sokolsko гнездо, koje će moći uzgajati siće tiće sokolice u slovenskom sokolskom duhu i u ljubavi za Kralja i za Otadžbinu!

IZ PROSVETNOG ODBORA ŽUPE »Slavonac«.

Sokolska štampa naše župe obogaćuje se novim stupcima. U bukvalnom smislu ovih reči, jer ne pokreće se novo sokolsko glasiilo, ali je počeo izlaziti novi sedmičnik, koji je potpuno u rukama jugoslovenskih nacionalnih i sokolskih radnika. Reč je o »Slavoncu«, novom tedniku, koji je već sa 4 broja izašao u Slav. Požezu sa zadatkom: ... »da u duhu punog narodnog i kulturnog jedinstva poradi na što jačem učvršćenju sloge i pravih bratskih odnosa svih Jugoslovena bez razlike vere, plemena i staleža, kako u gradu tako i na selu širimo naše pitome Slavonije...«, nadalje ... »da narod gospodarski i higijenski pouči i podiže, naročito naše seljake, te da iznoseći njihove prilike i neprilike upozna ih i ublažuje njihove tegobe i potrebe... prema tome će se taj tednik, — kako naglašuje na uvodnom mestu svog I. broja, — baviti: »Kulturno nacionalnim savremenim pokretom, socijalno ekonomskim problemima, širenjem i učvršćivanjem sokolske misli, te napokon kronikom domaćeg života.« — List će donošati službene komunikacije naše župe požeškog okružja, a vazda će rado otvarati svoje stuppe braći Sokolima bez obzira na to, da li se radi o kakovom ideološkom članku ili o kroničarskoj vesti. Radi svih navedenih razloga najtoplije je uprava ove župe na predlog i izvešće svog PO-a preporučila svim Sokolima ove župe, a naročito svim jedinicama Sokolskog okružja Slav. Požega da saradnjom, što mnogobrojnijom pretplatom u so-

kolskim redovima te živahnom propagandom u što širim slojevima čitača snažno potpomognu hvaljevredni potihvat braće pokretača. — Tako dakle stupa uz bok našeg agilnog »Sokolskog Glasa« u Đakovu, koji već izlazi 4 godine, novi pionir naše misli, koji spontano i oduševljeno, dobro smisljenim planom i mladenačkim elanom uzima na sebe dužnost da saraduje na sokolskoj propagandi i to tako, da se postigne jedan od naših najvažnijih ciljeva: da se naša misao raširi u što širim slojevima našega naroda. To nastojanje međutim ne nalazi dovolj-

ZUPSKI TEČAJ ZA SOKOLE UČITELJE.

Sokolska župa Osijek priredila je za učitelje i učiteljice sa njenog teritorija prednjački tečaj, koji je trajao od 15. jula do 5. augusta. Tečaj je polazio 24 braće i 32 sestre. Voda tečaja bio je brat Franjo Babić, učitelj i sestra Stražnicky, koji su svršili saveznu prednjačku školu u Mariboru i Ljubljani.

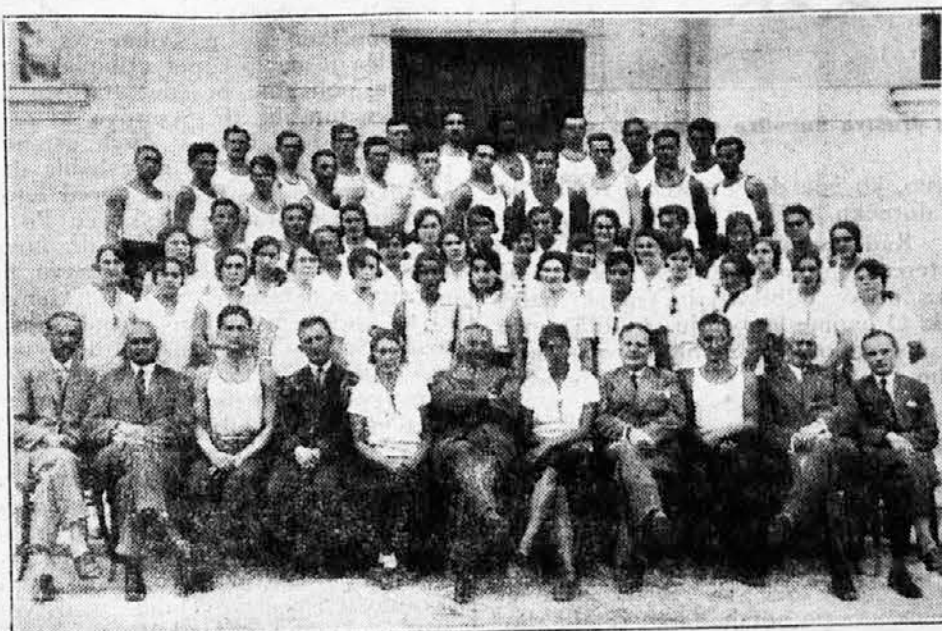
Župa Osijek svakako jedna među prvima, koja je shvatila, da se Sokolstvo na selu može razvijati pravično samo tada, ako bude dosta učitelja (ica) prednjača. Samo učitelji i učite-

no odaziva u našim redovima. Stoga i ovim rečima apelujemo na sokolske radnike naše župe, da saraduju u ovim listovima. Pokraj oficijelnih komunika župe i okružja treba ovim listovima i ideoloških članaka te kroničarskih vesti, kako bi mogli što svestranije da ispune svoj poziv. Naravno da im treba i materijalne potpore u što mnogo brojnijoj pretplati — što pokraj minimalne pretplate, neće biti teško postići! Braćo novinari i izveštiozi za širenje sokolske štampe na posao!

AFS.

stra Stražnicky puni su sokolskog znanja, koje su nam tako metodički podavali, da smo se svi bez razlike mogli potpunoma uživiti u naše evanđelje u Tyršev sustav i s njime se upoznati. Njihovo bratsko opčinjenje i srdačnost sa braćom doprineli su, da nije bilo umora, jer za vreme odmora orile su se prostranim domom sokolske pesme, šala i smeh. Raspoloženje nepomućeno. Za vreme radnog časa isto tako vladao je potpuni red i disciplina.

Brat Babić i sestra Stražnicky mogu nam biti sokolskim idealom i po svojoj spremi, požrtvornosti i astringentnosti.

Sokoli - učitelji učesnici župskog prednjačkog tečaja u Osijeku sa svojim predavačima

lica — koji su u stalnom kontaktu sa omladinom, sa uzdanicom narodnom, mogu uzgajati pravi sokolski podmladak. Dakako, da i njima treba zato spremiti i to svestrane spremiti. Sokolska župa Osijek je valjda najveća pe teritoriju, a sokolske jedinice osnivaju se u njoj upravo rapidnom brzinom tako, da već danas broji preko 120 sokolskih jedinica (društava i četa). Ma da je prilično velik broj svršio prednjački tečaj, još će se dugo osećati nedostatak u prednjacima. Na svaki način vredno je napomenuti, da se možda u nijednoj župi ne razvija tako pravilno rad kao u osječkoj.

Među polaznicima tečaja vladao je pravi bratski sklad, a da se disciplina ni morala narušavati Brat Babić i ses-

Osinih njih dvojice, na tečaju su predavali i brat župski starešina ing. Dimitrije Petrović, i drugi sokolski radnici, poznati još ranije u sokolskim redovima.

Poslednjih dana tečaja održavalo se ispitivanje i brat Babić i sestra Milica bili su sa svojim trudom zadovoljni. Mislim, da imam pravo u ime svih polaznika tečaja istaknuti, da će nam brat Franjo i sestra Milica ostati u najlepšoj dugotrajnoj uspomeni, a mi da ćemo nesebično i ustrajno raditi na sokolskom polju, kao što su nam svi nastavnici nesebično i bratski predavali sokolsko znanje za dobru narod i otadžbinu. — A. Modrušan.

JAVNA VEŽBA SOKOLSKOG DRUŠTVA ŽUPANJA.

Sokolsko društvo Županja održalo je dana 2. o. m. u dvorištu svratišta Soklić svoju javnu vežbu. To je prva društvena javna vežba otkako je društvo reorganizovano ponova počelo sa radom.

Bratsko Sokolsko društvo Vinkovci poslalo je na ovu priredbu svoju fanfaru. Posle podne u 3 sata formirana je od vežbaćeg članstva, naraštaja i dece povorka kroz mesto na čelu sa vinkovačkom fanfantom i uputila se da dočeka članove Sokolskog društva Bošnjaci, koje je tek nedavno osnovano. Šteta, što u povorci nije učestvovalo i ostalo članstvo, što bi bez sumnje delovalo ne samo na mlade društvene članove, nego i na građanstvo, jer bi time javno pokazalo svoju pripadnost sokolskoj organizaciji i brojanu snagu društva.

Naveče u 8 i po sati bio je početak javne vežbe. Nakon što je fanfara otvarala uvodni komad, progovorio je društveni starešina br. dr. Miroslav Poljak, zahvaljujući društvima Vinkovci i Bošnjaci na bratskoj poseti i upućujući prvi pozdrav starešini Saveza SKJ Nj. Vis. prestolonasledniku Petru, što je prisutna publika stojeći prihvatila sa sokolskim Zdravo! — Redali su se nastupi članica (7) u prostim vežbama sestre Kovalske, članova u vežbama na ručama i članica u preskocima preko konja, ženske dece (20) u prostim vežbama, članova u preskocima preko visokog konja s odskočnom daskom na pero, ženskog naraštaja (7) u vežbama sa lukovima, pa opet članova na ručama i preči, te članica na ručama. Raspored je završen sa prostim vežbama brata Lhotskoga (samo 2 sastava), u kojima je nastupilo 18 članova. Zajednički nastupi svih kategorija bili su potpuno dobri. Da su se vežbe izvodile uz

Širite sokolsku štampu:

»Sokolski Glasnik«
»Soko«
»Sokolić« i
»Našu Radost«

sistematski radilo. Međutim, nastup je pokazao da to nije ovde slučaj. Da se nisu vežbe članova otegle upravo do iznemoglosti, nego da su članovi svakog odeljenja nastupili samo na jednoj spravi, u najviše sa dve obvezne vežbe i jednoj slobodnoj, bila bi izvedba kudikamo bolja, a uspeh veći. Nastup članica na spravama bio je, protivno od nastupa članova, potpuno dobar. Premda su sve vežbe bile sastavljene od najjednostavnijih elemenata, izvedene su na zadovoljstvo i moglo se primetiti, da su se članice za ovaj nastup solidno spremale. Kombinacija, da u istom odeljenju nastupaju članice i naraštajke, uspeła je, jer su vežbe po svome sastavu i izboru elemenata odgovarale snazi jednih i drugih.

Ipak po svemu se može reći, da je nastup i pored iznesenih primedaba u tehničkom pogledu uspio. Publike je također bilo dosta. Na kraju potrebno je još istaknuti i to, da se je i suviše jasno opazala praznina, koja je nastala zbog toga, što nisu nastupili muški naraštaj i deca.

Iza dovršene javne vežbe razvila se nevezana zabava sa plesom. — Vlad.

Župa Sarajevo

SOKOLSKO DRUŠTVO ČAJNIČE.

Ovdašnje Sokolsko društvo priredilo je na Petrovdan dne 12. jula o. g. svoju vrtanu zabavu.

Osvanuo je lep letni dan i omogućio izvođenje programa na jednoj terasi iznad Čajniča u šumi, koju smo za tu priredbu naročito elektrificirali.

Program je počeo u 15 časova nastupom muškog naraštaja sa prostim vežbama pod vodstvom br. Vlada Kojovića. Mesni tamburaški zbor otvarao je po tom kariki jugoslovenskih nacionalnih melodija. U trećoj tački nastupio je ženski naraštaj, koji je odvežbao ritmičke vežbe uz intonaciju i takt narodne himne pod vodstvom brata Mute Sarajšića.

Posle toga je brat Vlade Kajočić solo otpjevao »Pod pendžeri te uz klavirsku pratnju s. Mile Perendija, koja je također izvela solo na klaviru »Chaton« od Duxana i »Materoslenid« od Schuhmana. Za vreme pauze svirao je ogromni radio aparat.

Zatim je br. starešina održao kratk i topao govor, u kojem je pozdravio Čajničane, koji svesrdno podupiru rad Sokola i prikazao značaj sokolskog rada za otadžbinu.

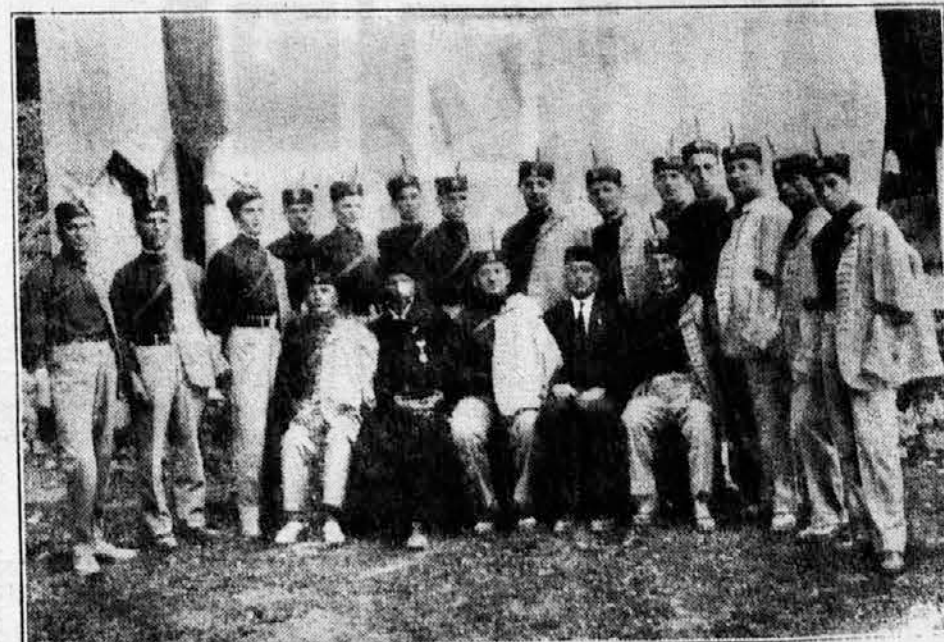
Njegov govor bio je popraćen oduševljenim poklicima Nj. Vel. Kralju i Nj. Vis. prestolonasledniku Petru.

Br. Spaso Cuković izveo je nakon pauze šaljivi monolog »Trače Travare«. Zatim je odigran pozorišni komad »Zulumčar« od Čorovića, koji su odlično izveli diletanti Sokola.

Posle svršenog komada brat dr. Boris Kosov održao je govor o atletici i njenom moćnom uticaju na razvoj tela, a specijalno hrvanje, posle čega je bilo atletsko hrvanje između brata dra. Kosova i Stanka Jeletića, u kome je brat dr. Kosov zaslužio pobedu partnera uz veliki interes simpatije publike.

Iza toga se razvio ples.

Posetalaca je bilo ogroman broj, među kojima se je isticao vidan broj muslimana i muslimanki, što dokazuje veliki uspeh Sokolskog društva, koje je uspeło da okupi sve meštane bez razlike vere i spola.

Uprava Sokolskog društva Čajniče

ROSIJA-FONSIER ♦ DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE ♦ BEOGRAD

Župa Novi Sad

SOKOLSKO DRUŠTVO SUBOTICA

Vaspitna škola i letovanje muško-ga naraštaja društva Subotica na Pačicu (Sokolovcu).

Društvo Subotica ozbiljno je shvatalo važnost vaspitnog uzgoja svoga naraštaja, stoga je za njih priredilo

pridavala se osobita važnost. Kao novost bilo je uvedeno veslanje. U okviru prosvetnog programa, pored predavanja i iz sokolske istorije i ideologije, bilo je nekoliko predavanja i iz praktičnog života.

O svojoj ishrani naraštajci su se brinuli sami. Dežurstvom je bilo utvr-

Karel Marolt s člani in članicami v kroljih, ki jim je sledilo blizu 100 dece, dečki goloroki, deklice pa v belih oblekah, za njimi pa močna četa članov v civilu.

Globoko se zavedajoč velikega praznika ko trudopolnem delu in premaganih težavah je starešina br. Marolt ves srečen najprej pozdravil kralja Aleksandra in prestolonaslednika Petra, nato pa navzoče zastopnike gorenjske župe br. dr. Semrova, Franca Dolenc in Cvara, župana občine Oselica g. Jezerska, šolskega upravitelja g. Tušarja ter zastopnika Sokola Ljubljana Narodni dom br. Perka in vsa društva, ki so domačini vsakega pozdravili z najprisernejšimi vzkliki.

Agilni domači učitelj br. Janko Štefe je v pesniško vznešenem slavnostnem govoru opisal zgodovino Sokolskega doma, ki je sicer skromen, zato pa ves bratski in sokolski. Služi naj prosveti in zdravju ter vsem, ki hočejo delati za domovino in narod. Tam zadaj je meja, tu pa gnezdo Sokolov in pribežališče vsega naroda iz okolice. Z ljubeznijo so za to svojo zavetje žrtvovali sredstva male planske vasice, saj je dom namenjen predvsem deci, naši nadi.

Mogočna trobojnica se je odgnila z napisa »Sokolski dom« in splavala v višino, za njo pa vihar vzklikov. Mnogi so naglo zopet utihnili in poslušali pohvalne besede starostar gorenjske župe br. dr. Semrova, ki se je spominjal leta 1906. V žireh ustanovljenega Sokola, ki so mu sledila društva Gorenja vas-Poljane, pred letom Sovodenj in pravkar Leskovec. Po živahnem odobravanju je br. dr. Lovro Perko izročil domačemu društvu pozdrave podstarostar SKJ br. Gangla, ki te kraje prav dobro pozna, in starostar Sokola Ljubljana-Narodni dom br. Kajzelja, nato pa v daljšem govoru podal mnogo najlepših naukov, za tem starim poljanskim borecem je pa v imenu Sokola Gorenja vas-Poljane pozdravil novi dom br. dr. Gregorčič, nato je pa župan g. Janko Jezerski v vznešenim besedami opisal zaslug starostar Marolta, ki je društvo pod njegovim preudarnim in do skrajnosti požrtvovalnim vodstvom uspelo, da ima že leto dni po ustanovitvi svoj dom. Vsem občanom naj bo dom zbirališče, da se utrdi v ljubezni do kralja in domovine, utrdi naj se pa tudi za obrambo domovine.

Ko se je poleg navdušenja, je br. Štefe prečital udanostno brzojavko kralju in prestolonasledniku ter SKJ, nakar so si udeleženci ogledali prizjavi, ves s cvetjem in vencem okraščeni novi Sokolski dom ter odkritosrežno izražali začudenje in pohvalo mlademu delavnemu društvu.

Pri telovadbi je najprej nastopilo 25 domačih golorokih dečkov, ki so s svojimi precizno izvedenimi vajami dokazali, da imajo v svojem učitelju br. Štefetu najboljšega vaditelja, a skoro 30 belo oblečenih deklic je dečke še prekosilo. Žirovski načelnik br. Rete in načelnica s. Kendova sta z moško in žensko dečo pokazala, kaj je mogoče doseči s kmečkimi otroki, ki prav nič ne zaostaja za najboljšo izvežbano mestno dečo, še posebno so pa o tem vse gledalce prepričali krepki žirovski naraštajniki pod vodstvom br. Zajca, vprav odlične so bile pa gojenke žirovske vaditeljice sestre M. Zakelj. Pod vodstvom br. Mavrija so se posebno odlikovali škofjeloški naraštajniki s težkimi vajami s palicami, prav elegantno so pa svojo nalogo rešile škofjeloške gojenke pod vodstvom načelnice s. Elze Linke. Da so se postavili tudi žirovski člani, ni treba omenjati. Najefektnjeji je pa bil nastop 40 članov iz Sovodnja in ostalih društev pod strunnim poveljstvom domačega načelnika br. Šimčiča. Ko so si priborile odobravanje škofjeloške članice, je sledila telovadba na bradlji in dveh drogih, kjer so se zlasti domačini čudili vratolomnim težkim vajam.

Župa Skopje

II. SOKOLSKI SLET BREGALNIČKOG OKRUŽJA U KOČANU. OSVEČENJE DOMA I DRUŠTVENE ZASTAVE, 11., 12. I 13. JULA T. G.

Dana 12. jula o. g. (Petrovdan) na najsvečaniji način u ovdašnjoj varoši Kočanu održan je sokolski slet bregalničkog okružja. Od svog oslobođenja pa do danas Kočane nije imalo srećnijeg ni veselijeg dana. Nije, jer je toga dana ovdašnje Sokolsko društvo na najsvečaniji način osvetilo svoj novo podignuti Sokolski dom i ujedno razvilo i osvetilo svoju zastavu, koju je darovao i kojoj je kumovao ban Vardarske banovine dr. Živojin A. Lazić.

Ovaj slet, na kome je se sleglo oko 6000 duša, uspeo je u svakom pogledu i bio je velika jugoslovenska manifestacija sokolske ideje i Bregalnice.

Još dne 11. rano izjutra počeli su stizati Sokoli, Sokolice i seoske sokolske čete. Prvo je stiglo Sokolsko društvo iz Kratova, pa zatim iz Krive Palanke, Južne Vinice, Berova, Pehčeva,

Štipa, Velesa, Carevog Sela, Sv. Nikole, Skoplja i najzad Radovišta.

Seoskih sokolskih četa bilo je zastupljeno iz sela Sokolare, Orizare, sreza kočanskog, kao i četa sela Karbinci, sreza štipskog i mnogobrojnih seljaka i seljanki u narodnim nošnjama iz sreza kočanskog. Na ovu dvostruku svečanost istoga dana uveče stigli su izaslanik Nj. Vel. Kralja brigadni deneral g. Milivoje Radović iz Štipa, izaslanik bana Vardarske banovine g. Arsa Petrović, načelnik banske uprave, i izaslanik komandanta treće armije pukovnik g. Topalović; a kao gosti g. Mirko Adžić, upravnik grada Skoplja, predstavnik Južnosrbijanaca g. Jovan Popović, knjižar iz Skoplja, i g. Mihajilo Kalamatijević, pret. opštine iz Štipa. Od strane sokolske župe bili su starešina župe brat inž. R. Ubavić i braća: inž. A. Popović, Klinić i Batrčević, tajnik župe.

Cela varošica bila je iskičena zelenilom i državnim zastavama. Na ulazu u varoš od Štipa i Carevog Sela podignuti su slavoluci sa natpisima »Dobro došli«, a prilikom ulaska u glavnu varoš, gde se sastaju putevi, podignut je treći slavoluk, na kome je ispisano sokolski pozdrav »Zdravo!«. Varoš obučena u svečano ruho, preplavljena Sokolima i Sokolicama, dala je izraza gordosti, veselosti i čilosti.

Dne 12., na dan glavnog sleta, rano izjutra Sokoli vežbači i seoske sokolske čete bili su na sletištu. U 7 časova formirana povorka Sokola i seoskih sokolskih četa krenula je kroz okićenu varoš ka sabornoj crkvi. U 8 časova bilo je blagodarjenje, kome su, pored ostalih, prisustvovali i izaslanici. Posle blagodarjenja povorka je na čelu sa vojnom muzikom i starešinstvom krenula Bregalničkom ulicom i kejom Kralja Petra ka Sokolskom domu, i preddefilovala ispred glavne tribine na sletištu. U 10 časova počelo je osvećenje. Činodještvovalo je zamenik sreza kočanskog br. Stević uz asistenciju četiri sveštenika. Odgovarao je mešoviti hor pevačkog Sokolskog društva Kočane, a državnu himnu intonirala je vojna muzika. Posle izvršenog osvećenja doma, starešina Sokolskog društva brat Blažević Džidrović pozdravio je prisutne i pored ostalog kazao:

»Gospodine izaslanice Nj. Vel. Kralja, gospodine izaslanice gospodina Bana, gospodo izaslanici, braćo delegati, braćo i sestre!

Osećam se srećnim, što mi je pala u dužnost osobita čast da Vas pozdravim i zahvalim se u ime uprave i članstva ovog društva na visokoj pažnji koju ste nam iskazali i Vašim prisustvom uveličali ovu našu rektu nacionalnu manifestaciju, dokazujući koliko Vam na srcu leži svaki kulturni napredak našeg juga, a naročito Bregalnice.

Omladina varošice Kočana, stupivši u redove Sokolstva, odala se radu, savladujući sve teškoće i napore. Ona nije imala vežbaonice, već je držala svoje časove sa puno uspeha, pojavljujući se u svim nacionalnim manifestacijama kao predstavnik ovog kraja i stražar na ograncima Pljačkavice Osogova. Blagodarajući agilnosti pojedinih članova uprave, na selu sa građevinskim odborom, akcija za podizanje doma otpočela je 1929. god. Opština kočanska odmah je poklonila najbolje mesto za tu svrhu, građanstvo prihvatilo ovaj rad sa oduševljenjem i dalo na raspoloženje svoju moralnu i materijalnu pomoć, te je rad, sa neznatnom gotovinom, otpočeo u septembru iste godine. A volja za rad, rekao je brat Džidrović, bila je još veća kad smo svako dnevno gledali kako naši Sokoli i Sokolice dobrovoljno ravnaju teren sa pijucima i kolicima, da bi što pre svili sebi gnezdo.

Dne 10. novembra 1929. g. društvo je osvetilo na najsvečaniji način kamen temeljac, svom Sokolskom domu. Njegovo Veličanstvo Kralj, preko svoga izaslanika, pomogao je gradnje doma sa 25.000 dinara i time postao naš prvi i najveći dobrotvor, zašta Mu naša omladina iz srea blagodari i toplo ga pozdravlja sa »Živeo!«.

Blagodarajući građanima i prijateljima Sokolstva na pomoći, čija su imena urezana na spomen-ploči, a osobito na pomoći osvećenog prijatelja Sokolstva našega juga i kumu naše zastave g. banu Vardarske banovine Živojinu Laziću, dovršen je ovaj dom, u kome će se vaspitavati nastupajuća pokolenja i čelčiti snagu, da je polože na oltar otadžbine, kad interesi zemlje budu to zahtevali.

Osvećenje ovog doma razvije još jače volju za napredovanje Sokolstva, koje širi ljubav i bratstvo, u kome će se skupljati najzdraviji elementi našega naroda, da manifestuju svoju iskrenu ljubav prema našem narodu, Kralju i otadžbini.

Da živi prvi i najveći Soko kraljevine Jugoslavije Nj. Vel. Kralj Aleksandra Prvi! Da živi naš starešina Sokola prestolonaslednik Petar! Da živi Soko kraljevine Jugoslavije! (Vojna muzika intonira drž. himnu.)

Zatim je povorka krenula ka sletištu, gde je bilo postrojeno oko 1000 Sokola, Sokolice i seoskih četa. Tu je izvršeno razvijanje i osvećenje zastave. Protu br. Stević, osvećujući zastavu, održao je kao Soko i stari član Narodne odbrane oduševljen govor, posle koga se klicalo Nj. Vel. Kralju i Kraljevskom Domu, pa je zatim zastavu predao izaslaniku, kuma bana Vardarske banovine, g. Arsi Petroviću.

G. Petrović je u svome oduševljenom govoru, koji je burnim aplauzima i klicanjem Nj. Vel. Kralju bio često puta prekidani, na kraju istog podvukao, da se divi i raduje postignutom uspehu Sokola iz Kočana. Zatim je predao zastavu starešini Sokola bratu Džidroviću, koji je, primajući je kazao:

»Gospodine izaslanice, gospodina bana!

Primajući ovaj dragoceni dar, u ime bratskog Sokolskog društva obećavam, da ćemo ga sokolski verno čuvati, neokaljano, visoko i nepokolebljivo razvijati, okupljajući pod krilima zastave sokolsku omladinu, koja će kao čvrsti bedem i stražar u plućima Bregalnice čuvati krvlju stečenu slobodu i raditi na razvijanju Sokolstva i za dobro našeg uzvišenog Kralja i otadžbine. Zdravo!

Zatim je se okrenuo zastavniku bratu Spasiću, i predajući mu zastavu kazao:

»Brate zastavniče, predajem ti ovaj sveti sokolski simbol, dar našeg kuma i velikog prijatelja Sokolstva g. Živojina Lazića, da ga neustrašivo, neokaljano i visoko nosiš do konačne pobeđe naše nacionalne ideje.«

Primajući zastavu, brat zastavnik poljubio se je sa bratom starostom i tom prilikom zavetovao, da će je gordo i neustrašivo nositi na čast i ponos Sokolstva i sokolske ideje.

Posle primo-predaje zastave na tribini pojavio se izaslanik Nj. Vel. Kralja g. Milivoje Radović, brigadir deneral. Njegova pojava izazvala je buru oduševljenja. Klicalo se Kralju, Kraljevskom Domu i Jugoslaviji. Kad je se masa stišala g. Radović je održao patriotski govor, u kome iznosi divljenje napretka Sokolstva u Bregalnici, a naročito u Kočanu, čiji je razvitak, uspeh i napredak preko svakog očekivanja. Po održanom govoru g. Radović sišao je sa tribine, prišao zastavi i na istu zakuckao čavlicu u ime Nj. Vel. Kralja, a potom su ovo isto učinili i izaslanik kuma g. Lazića i ostali.

Posle ovoga govorili su: izaslanik sokolske župe Skoplje starešina brat Ubavić, predsednik opštine kočanske g. Jordan Bidić, potstarosta Sokola iz Štipa brat Mihajlović, advokat i učitelj brat Vuk Petrović, član Sokola iz Radovišta.

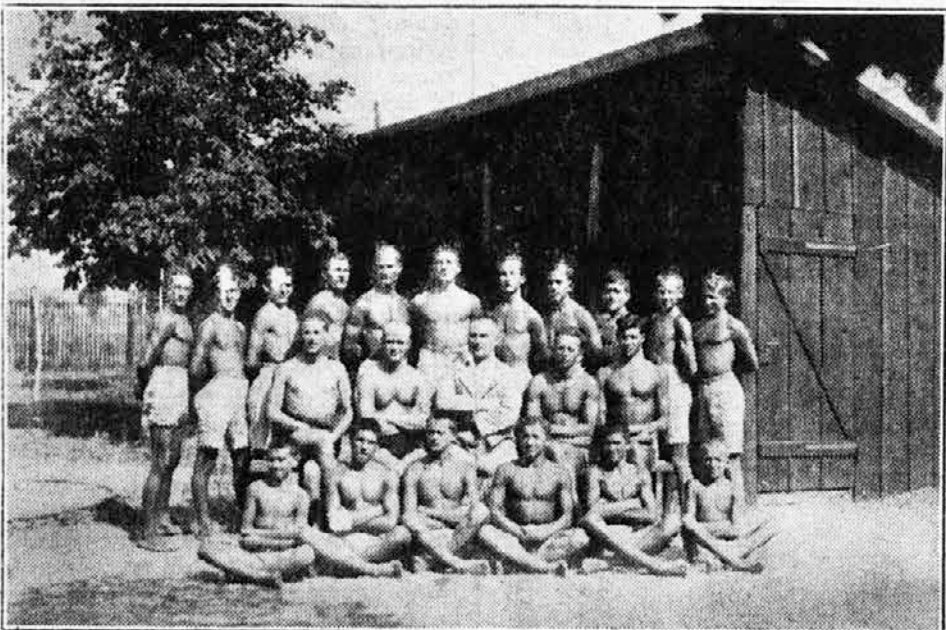
U 13 časova Sokolsko društvo priredilo je gostima ručak u prostorijama kasarne 23. pešad. puka, na kome je bilo 80 uzvanika. Na ručku je održano više zdravica, kojom je se prilikom dugo klicalo Kralju, Kraljevskom Domu i Jugoslaviji. Prvu zdravicu održao je potstarosta ovoga društva brat Dragutin Popović, upravnik i inspektor duvanske stanice. On je kazao:

»Kao potstarosta ovdašnjeg Sokolskog društva podižem ovu čašu u zahvalnosti prema pažnji koju ste ukazali ovdašnjim Sokolima i što ste nas udostojili svojim dolaskom i učestvovanjem u ovoj našoj velikoj i svečanosti sokolskoj i nacionalnoj manifestaciji.

Srećan sam, srećna je i omladina, koja se odgaja i vaspitava u Sokolskom domu, koji malo čas osvetismo, kao i što smo danas u svojoj sredini videli Vas, visoke goste i osvećene pobornike opštega dobra, te Vas u ime svoje i celokupne omladine vaspitane u sokolskom duhu pozdravljam i ujedno napijam ovu čašu u zdravlje najvećeg našeg dobrotvora i prvog Sokola Nj. Vel. Kralja Aleksandra i kličem živeo! Zatim je nazdravio Kraljevskom Domu i kumu Živojinu Laziću, posle čega je muzika intonirala himnu.

Posle brata Popovića redale su se zdravice jedna za drugom sve do 3 časa po podne, kada su se gosti razišli.

U 16 časova priredena je javna vežba, na kojoj su nastupili svi Sokoli sa prostim vežbama i vežbama na spravama. Divota ih je bilo gledati. Ne zna se, da li su lepše izvodili svoje vežbe naraštajci ili naraštajke, članovi ili članice; ne zna se, da li su bile lepše proste vežbe ili vežbe na spravama. Sve je to bilo u skladu i harmoniji, da je se publika divila i burno pozdravila svaku vežbu. U svojim prostim vežbama zadovoljavajući

Učesnici vaspitne škole i letovanja Sokolskog društva Subotica sa svojim vođama

pod vodstvom starih prednjaka i prosvetnih radnika jednomesečnu vaspitnu školu i letovanje.

Ova škola imala je 20 učesnika. Program njihovog rada delio se na tehnički i prosvetni. U okviru tehničkog programa prešao se ceo sokolski sustav, praktično uvežbanje i sve grane lake atletike. Ovome poslednjem

deno, ko ima da se stara o redu a ko o doručku, ručku i večeri.

Rad naraštajske škole sa velikim interesovanjem pratili su članovi saveza. prosv. odbora i br. župski načelnik. O ovome letovanju izradio je prosvetni odbor Saveza SKJ propagandni film.

Župa Kranj

SOKOLSKO DRUŠTVO SOVO-DENJ.

Otvoritev društvenega doma.

V Sovodnju v Poljanski globeli so v nedeljo 9. avgusta odprli Sokolski dom. Skromni ljudje so si postavili skromen dom. Samo 12m je dolg in 8m širok, pa je v njem vendar dosti prostora za oder in za dvorano, kjer bo pozimi tudi telovadnica.

Narodno zavedni so skromni ljudje po teh grapah in strminah, da bi bili lahko za zgled najbolj gospodskemu mestu. Samo 50.000 Din so v gotovini izdali za Sokolski dom, koliko so pa zanj napravili tlake in žrtvovali v blagu, tega pa niso zapisali.

S tako ljubeznijo do domovine je

bila prepojena vsa nedeljska slavnost v Sovodnju. Otroci ob poti po dolini glasno pozdravljajo »Zdravo!«. Povod slavoloki, mlaji, zastave in zastavice, godba od Sv. Treh kraljev pa danes igra po notah. Samo zaradi slavnosti, kakopak, da je bolj imenitno. Godli so pridno, dokler je trajal spored. Za praporoča sokolskih društev iz Žirov in Gorenje vasi-Poljan so v sprevodu korakali zastopniki gorenjske župe starešina br. dr. Semrov in tajnik br. Cvar iz Kranja ter br. Francek Dolenc iz Škofje Loke, ter starešine in zastopniki drugih bližnjih in daljnjih društev, za njimi so se pa zvrstili člani, članice, naraštajci in deca iz Žirov, Gorenje vasi-Poljan, Škofje Loke in pa četa iz Leskovca visoko gori pod vrhom Blegaša. Za gosti je pa vodil domače društvo starešina br.

Sokolski izlog Učiteljske tiskare i knjižare u Ljubljani, koja se preporuča svim bratskim sokolskim društvima

uspeh dale su i seoske sokolske čete, iako su skoro osnovane.

Sletom je rukovodio župski načelnik brat Čolić iz Skoplja.

Uveče je opština priredila gostima večeru u hotelu »Šumadiji«, a zatim je održana vrlo uspešna sokolska akademija. Po akademiji nastalo je narodno veselje i igranka.

Dana 13. u 9 časova pre podne otkriven je spomenik dobrotvoru Sokolskog društva pok. Ivanu Milinkoviću, žandarmerijskom kaplaru, koji je na svojoj vojničkoj dužnosti ubijen pre dve godine usred varoši od izvesnih plaćenika.

U ime Sokolskog društva nad grobom je govorio i položio venac brat Hristić Džakić, koji je pored ostaloga rekao:

»Godina i više nas razdvaja od one kobne noći, kada je pogoden od zlikovačke ruke žandarmerijski kaplar I. Milinković, rođen u dičnoj Lici. Pao je na dužnosti koju je tako veronosno vršio određen na stražarsko mesto pred hotel Šumadiju i svojom žrtvom osujetio paklene namere plaćenika jer bi inače tragedija bila veća.

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO KASTAV.

Pre neko vreme pohodili su Kastav starešina Sokolskog društva Beo-

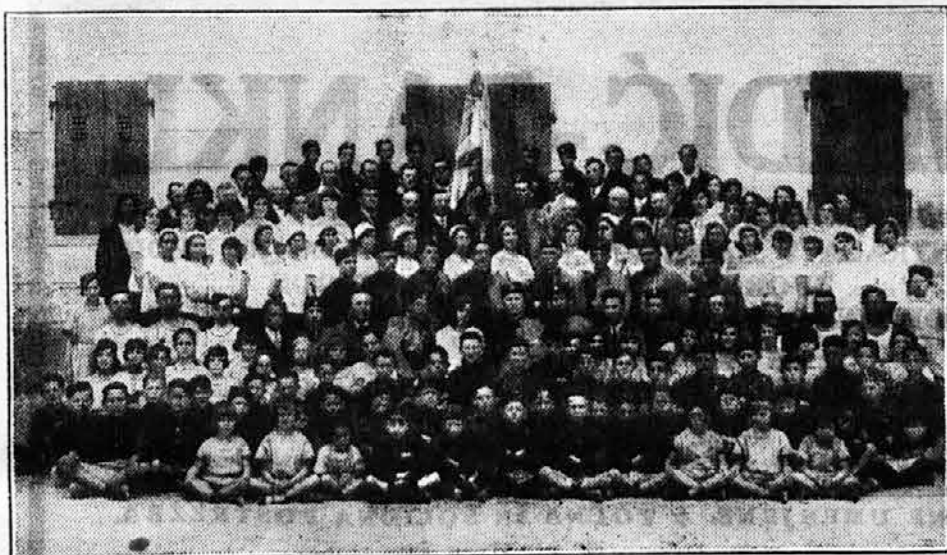
gri Zlatibor i Ljubljana, a da ovaj braći i sestrama donekle olakša rad, to je brat načelnik Ivo Dukić održao od 19. VII. do 1. VIII. pripravnih prednjačkih tečaj, koji je pohađalo 14 bra-

ma u Mariboru i Ljubljani, a da ovaj braći i sestrama donekle olakša rad, to je brat načelnik Ivo Dukić održao od 19. VII. do 1. VIII. pripravnih prednjačkih tečaj, koji je pohađalo 14 bra-

ma u Mariboru i Ljubljani, a da ovaj braći i sestrama donekle olakša rad, to je brat načelnik Ivo Dukić održao od 19. VII. do 1. VIII. pripravnih prednjačkih tečaj, koji je pohađalo 14 bra-

ma u Mariboru i Ljubljani, a da ovaj braći i sestrama donekle olakša rad, to je brat načelnik Ivo Dukić održao od 19. VII. do 1. VIII. pripravnih prednjačkih tečaj, koji je pohađalo 14 bra-

ma u Mariboru i Ljubljani, a da ovaj braći i sestrama donekle olakša rad, to je brat načelnik Ivo Dukić održao od 19. VII. do 1. VIII. pripravnih prednjačkih tečaj, koji je pohađalo 14 bra-

Sokolsko društvo Kastav

grad IV. br. D. Bogdanović, br. dr. Ivo Ražem, starešina Sokolskog društva Zagreb III i predstavnik Istrana u Zagrebu.

Kako će se u mesecu septembru održati u našem društvu prednjački tečaj braća i sestre ovogodišnji kur-sisti naše župe na saveznim tečajevi-

OTVORENJE SOKOLANE SOKOLSKOG DRUŠTVA MARINIĆI, KRAJ KASTVA.

U ponedjeljak 3. augusta o. g. bilo je otvorenje vežbaone Sokolskog društva Marinići, osnovanog meseca februara o. g. Vežbaona je u novo restauriranom domu. Sada će braća iz Marinića moći započeti intenzivnijim tehničkim radom. Ovome otvorenju prisustvovali su u lepom broju uz starešinu, načelnika i prosvetara mnoga braća iz susednog Sokolskog društva Kastav. Prisutnu braću i sestre, a napose goste, pozdravio je starešina So-

ke i sestara. Među njima bilo je učiteljica i učitelja, koji su za vreme ovogodišnjih školskih ferija na odmoru u Kastvu. Ovim tečajem dobili su prve pojmove o radu i vođenju sokolskog društva, što će im vrlo dobro doći u mestima gde služe da vode ili ustroje nova sokolska društva.

kolskog društva Marinići br. Josip Milić. Na lepom pozdravu zahvalio se starešini brat Karlavari i brat Ivo Dukić. Braći i sestrama iz Marinića želimo mnogo uspeha u njihovom sokolskom radu!

PROSLAVA 10-GODIŠNJICE VLADANJA NJ. VEL. KRALJA.

Sokolska društva spremaju se da zajedno sa ostalim kulturno-prosvetnim društvima jednodušno i najsvetčanije proslave 10 godišnjicu vladanja Nj. Vel. Kralja Aleksandra I., uz zavet da će biti uvek budni stražari naše majke Jugoslavije.

15. naveče biće sjajna rasveta, bakljada, povorka i koncert glazbe Sokolskog društva Marinići na šetalištu Kralja Petra I u Kastvu.

16. ujutro prisustvovala se korporativno crkvenim svečanostima. Naveče pak biće u Kastvu svečana sokolska akademija.

SOKOLSKO DRUŠTVO DRAGA.

Sokolsko društvo Draga održalo je dana 19. jula o. g. svoju akademiju u Narodnom domu. Ovo aktivno društvo, premda brojem ne veliko, pokazalo je tom akademijom lepe rezultate svoga rada i nastojanja. Nastupi muške i ženske dece, te članova u zajedničkim prostim vežbama, kao i muškog naraštaja u vežbama s batinama bili su više ili manje zadovoljavajući dok je nastup ženskog naraštaja bio brojčano (5 naraštajki) i po izveštavanosti nešto slabiji. Nastup članova u vežbama na ručama pokazao je da društvo Draga raspolaže sa dobrim vežbačkim materijalom, iz koga se da mnogo stvoriti. Šteta samo što ceo rad pada na leđa samo jednog čoveka, a to je brat društveni načelnik, koji je baš ovim nastupom dokazao što sve može da učini jaka sokolska svest i željezna ustrajnost. Kada bi se svi ostali ugledali u njegov primer, bio bi uspeh društva još veći.

Na akademiji istupio je i dečji pevački zbor, a deklamovane su i dve sokolske pesme. Jednom reči svi su, koji u društvu rade, nastupili i sve kategorije su pokazale što i kako rade i ono što su pokazali daje im lepu svedočbu, samo članice nisu ni u čemu nastupile, premda bi i one mogle da rade, kada bi samo htele.

Akademiju je posetio župski načelnik br. Marijan Boras, a prisustvovali su joj i polaznici prednjačkog tečaja zagrebačke župe, koji se tih dana držao u Martinšćici za učitelje osnovnih škola.

SOKOLSKO DRUŠTVO RAB.

Akademija u čast bana br. dr. Pero-
vića.

U moru zastava okićena je bašća Palace hotela Praha. Naveče u pola deset, uz zvuk sokolske fanfare, otpratiše starešina Sokola br. Maharž i gradski načelnik dr. Pezel brata bana Savske banovine dra. Ivu Perovića na počasno mesto iskičeno lovorom. Oduševljena sokolska ženska deca započnu prvom točkom programa, vežbu kudeljama, proizvevši tkanje jugoslovenske zastave. Deca su nagrađena pljeskanjem visoko dignula satkani svoj barjak i veselo pozdravila njime majku Jugoslaviju.

Drugu tačku izveštaju muška i ženska deca; sećaju se sirotice Istre. Iza toga ženski naraštaj u mornarskim odelima izveo je simboličku vežbu sa veslima, uz pevanje sestara Cok Tilde i Nute. Članstvo muško i žensko nastupilo je kombinovanim ritmičkom vežbom. Program je završen nastupom naraštaja sa puškama.

Sve točke ove akademije sastavio je i uveštavao brat načelnik Bačić Ante, koji je svojim poznatim patriotskim zanosom i sokolskom svešću sve doprineo sjajnom uspehu ove svečane akademije.

Akademija je imala lep moralni i materijalni uspeh. Najlepše i najza-

nosnije je za Sokolstvo to, što su se brojni stranci: Nemci, Mađari i kupališni gosti drugih narodnosti zaneli uspehom priredbe, a braća Česi i Poljaci ushitom su pratili bratski sokolski uspeh.

Čist prihod ove akademije namenjen je za troškove oko izgradnje lepog Sokolskog doma u Rabu. Otvorenje ovog novog sokolskog hrama u našem Rabu sprema se na dan rođendana Nj. Vis. prestolonaslednika Petra, starešine Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije.

Župa Varaždin

SOKOLSKO DRUŠTVO VARAŽDINSKE TOPLICE.

Sokolsko društvo Varaždinske Toplice priredilo je 2. augusta o. g. u 9 sati dopodne sa podružnim četama, u čast boravka g. predsednika vlade u Var. Toplicama, javni nastup. Brojni Sokolovi sakupili su se u školskom dvorištu, odakle su povorkom, uz svirku glazbe, prošli pokraj stana g. predsednika, burno ga pozdravljajući. Kad je povorka otišla na vežbalište predstavljajući su pojedini funkcionari župe, društva i četa g. predsedniku, koga je kratkim govorom pozdravio starešina župe, brat Mladen Belčić. Uz pratnju starešine župe br. Belčića, zam. starešine br. dr. Šantla, sekretara br. Dragana Šifmana, načelnika br. Jože Stareja te funkcionara domaćeg društva i četa prošao je g. predsednik kroz gusti spališ gostiju i seljaštva na vežbalište, gde ga je pozdravio starešina društva Var. Toplice, brat Viktor Stepišek. U svom lepom govoru zahvalio je g. predsedniku što je svojim prisustvom uvećao taj javni nastup. Zanosan proslavio održao je društveni prosvetar, brat Bran Halužan. Njegov govor popraćen je burnim klicanjem Nj. Vel. Kralju, Nj. Vis. Prestolonasledniku i g. predsedniku vlade. U telovežbenom delu programa nastupile su razne kategorije društva Var. Toplice, predvođene po načelniku, bratu Franji Telepečku. Nastupili su članovi, naraštaj i pomladak u prostim vežbama i na spravama. Pod vodstvom braće Temšića i Bosanca nastupili su članovi, pomladak i naraštaj čete Kastelanec. Članovi čete Ljubešćica vežbali su efektne vežbe sa sabljama. Njih je predvodio načelnik br. Zdravko Šliver. Naročito su se svideli i vežbe četa Remetinec i Sviborec pod vodstvom načelnika braće Turkovića i Ružića. Oštar i disciplinovani nastup četa u lepm muškim i ženskim narodnim nošnjama, ubrao je srdačno odobravanje. Uprave društva Var. Toplica spomenutih četa mogu biti ponosne na svoj dosadašnji rad, kad su u kratko vreme od svog osnutka mogle pružiti tako lep uspeh.

JAVNA VEŽBA SOKOLSKJE ČETE JALŽABET.

Posle brojnih javnih vežbi, što ih prirediše društva i čete varaždinske župe, može se javna vežba seoske Sokolske čete u Jalžabetu, održana 2. augusta smatrati jednom od najuspelijih. Iako je u svim mestima, gde su se dosada održavali javni nastupi, bilo mnogo naroda, to je javna vežba u Jalžabetu ličila pravom zborovanju naroda, koji je u tisućama došao da vidi prvi nastup svojih i susednih Sokolova. Od staraca do sićušne dece sve je, sa dosad neviđenim oduševljenjem, pozdravljalo Sokole, koji su, uz pratnju

sokolske muzike iz Varaždina i sokolske fanfare iz Bartolovca, ponosno stupali kroz barjacija i zelenilom okićeno selo. Na lepo uređenom vežbalištu svrstale su se razne kategorije društva Varaždin i bratskih četa iz Zbelave-Kučana, Trnovca, Bartolovca, Kastelanec, predvođena po braći Bosancu i Tomašiću, sa muškim i ženskim naraštajem i članovima, četa Bartolovca sa članovima i muškim naraštajem pod vodstvom br. Graha, te čete Trnovca i Zbelave-Kučana sa članovima, koje su predvodili braća Mlakar i Zeleznik. Od varaždinskog društva nastupili su članovi u prostim vežbama i na preči, članice u prostim vežbama te naraštajci u prostim vežbama i na kozliću. Njih su predvodili sestra Marija Stech i braća Suligaj i Merlić. Sve vežbe izvedene su tačno i sigurno te je i s tehničke strane polučio ovaj nastup vanredan uspeh. Srdačno pozdravljamo odličnu upravu čete, koja je za razmerno kratko vreme svog opstanka mogla prirediti tako lepu sokolsku i opšte nacionalnu manifestaciju.

OSNUTAK SOKOLSKOG DRUŠTVA U BEDNJI.

U nedelju, 26. jula o. g. održana je konstituirajuća skupština Sokolskog društva Bednja, srez Ivanec. Župu je zastupao zamenik starešine župe br. dr. Oto Šantl, koji je prisutnima obrazložio zadatak Sokolstva. Jednoglasno izabran je sledeći odbor: starešina Pavao Matica, župnik, zam. starešine Ivan Sajko, opć. načelnik, načelnik Viktor Cvitan, učitelj, načelnica Paula Radulović, prosvetar dr. Franjo Boro-večki, tajnik Silvije Gribl, učitelj i blagajnik Stjepan Pović, opć. blagajnik. Izabrana su još 4 odbornika i 3 zamenika te 3 člana revizionog odbora.

SOKOLSKO DRUŠTVO PRELOG.

2. augusta započeo je društveni prednjački tečaj. U tečaj su upisana 32 člana i 11 članica društva Prelog i okolišnih društava i četa. Tečaj je otvorio starešina društva br. dr. Vasilije Derkač, našto je govorio izaslanik tehničkog odbora župe br. Julije Kovčević. Tečaj se održaje dnevno kroz 14 dana od 20 do 23 časa, a nedeljom i blagdanom kroz čitav dan. Predavanja drže braća Julije Kovčević, dr. Vasilije Derkač, Tihomil Kučić i sestra Ema Smrekar.

SOKOLSKO DRUŠTVO MALA SUBOTICA.

U nedelju, 2. augusta održalo je naše društvo godišnju javnu vežbu. U 4 sata posle podne sakupilo se je na vežbalištu veliki broj seljaštva i Sokola. Došla su i bratska društva iz Čakovca, Preloga, Donjeg Kraljevca, Goričana, Hodošana, Kotoribe te četa iz Turčiča. U raznim vežbama, prostim i na spravama, nastupilo je 169 vežbača i vežbačica.

Župa Zagreb

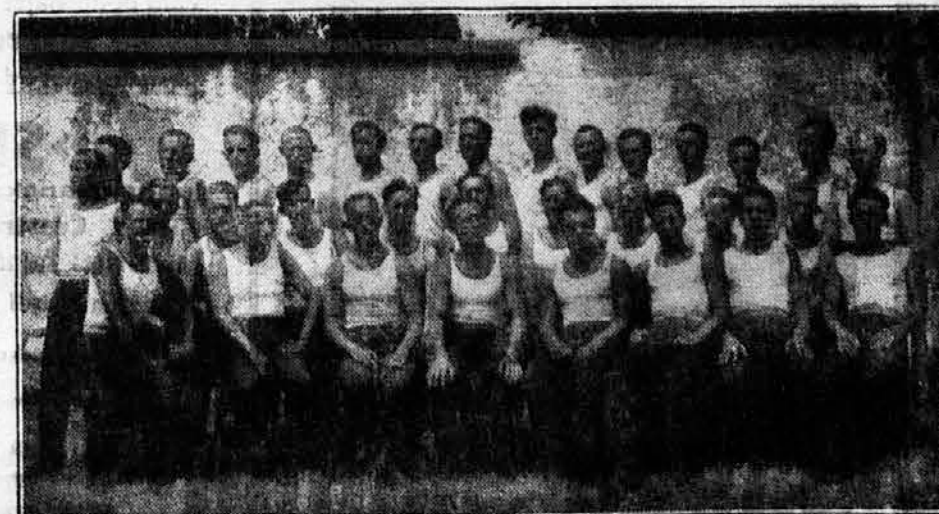
PREDNJAČKI TEČAJ ŽUPE ZA SOKOLE-UČITELJE

održan u Martinšćici od 5. do 30. jula.

Uprava Sokolske župe Zagreb u vezi sa školom narodnog zdravlja u Zagrebu održala je sokolski pred-

braću, koja su se prijavila. Kursista je bilo primljeno 28 i to po župama kako sledi: Župa Zagreb 17, Bjelovar 3, Karlovac 1, Osijek 4, Varaždin 2, Sarajevo 1; ukupno 28.

U Martinšćici je tečaj bio potpuno odeljen od mladeži, koja je ta-

Prednjački tečaj za učitelje Sokole Sokolske župe Zagreb održan u Martinšćici

njački tečaj u Martinšćici od 5. do 30. jula o. g. Tečaj je bio određen samo za učitelje-Sokole, pripadnike bratskih sokolskih župa sa teritorija Savske banovine.

Broj tečajnika bio je određen, pa se na žalost nije moglo primiti svu

mo letovala. Radilo se je 9—10 sati dnevno. Program tečaja bio prilično opsežan, jer i vidokrug današnjeg prednjaka mora biti posve drugi nego nekada. Specijalno se je pažnja u tečaju posvetila ovim predmetima: moderna gimnastika deteta, igre, laka

Sokolski papir
za pisma

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA

U svakoj je mapi 25 papira za pisma i 25 kuverata američkog formata sa sokolskim monogramom. Cena mapi 32 Din. - Narudžbe prima Jugoslovenska Sokolska Matica, Ljubljana, Narodni dom.

atletika, rad sa sokolskim četama, proste vežbe, plivanje, veslanje, odbojka, sokolska misao, higijena te fiziologija telovežbe. Naravno, da su se i ostali predmeti uzimali savsesno, ali s gore navedenim disciplinama htelo se je braću učitelje naročito upoznati.

Tečaj je vodio br. M. Janković, načelnik župe, a kao sokolski predavači fungirali su braća: dr. A. Pichler, Viktor Ladenhauser, Stanko Tončić, prof. Ivančić, Nikica Rossi, Ivan Lavrenčić, Vladimir Molk i Dimitrije Mitić. Osim toga, predavali su medicinske predmete gg: dr. Rasuhin, dr. Svalba i dr. Prebeg.

Bilo je održano u svemu oko 200 sati, u kojima su braća tečajnici dobili pregled celog rada, koji se danas traži od prednjaka u našim sokolskim društvima i četama. Moramo naročito naglasiti, da su braća naučila proste vežbe članova i sok. četa za svesokolski slet u Pragu 1932. godine.

Tečaj su svršili 19 braće; 9 braće je odustalo od tečaja i to: 2 usled rada u samoj dačkoj koloniji, 5 radi bolesti, koja je nemilice i među nama harala, a 2 su usled nesokolskog ponašanja bila otpuštena iz tečaja.

Osobitu zaslugu za uspeh tečaja, osim predavača ima, uprava lečilišta Martinšćice na čelu sa dr. Prebegom, bratska Sokolska župa Sušak-Rijeka, koja je u svemu išla bratski na ruku, zato im ovime izričemo toplu sokolsku hvalu.

Tečaj je završio oprosnom večerom, koju nam je priredila bratska Sokolska župa Sušak-Rijeka. Tom zgodom bilo je izmenjeno mnogo lepih misli i bratskih želja, da naše Sokolstvo priređuje što više ovakvih tečajeva na našem plavom Jadranu, da se što bolje upoznamo, ljubimo, zavolimo i složimo.

Uprava Sokolske župe Zagreb može da bude vrlo zadovoljna s uspehom ovog tečaja. G. V.

JAVNI NASTUPI NA PODRUČJU PISAROVINSKOG SOKOLSKOG OKRUŽJA.

Dana 6. svibnja o. g. priredilo je Sokolsko društvo u Pisarovini prvu javnu vežbu ove godine. Nastupili su članovi i članice sa župskim vežbama, članovi sa seljačkim, muška i ženska deca sa prostim vežbama te članovi i članice i muški naraštaj na spravama.

Dana 24. svibnja o. g. priredilo je ovo Sokolsko društvo drugu javnu vežbu uz pripomoć Sokolskog društva I iz Zagreba, Sokolskog društva iz Lasinja te sokolskih četa ovog društva. Tom prigodom je na svečan način postavljen kamen temeljac na zgradi Sokolskog doma u Pisarovini, kojoj su svečanosti prisustvovali izaslanik bana br. Šime Jagodić, sreski načelnik i načelnik okružja pisarovinskog, izaslanik Saveza potstarešina br. Lacko Križ, izaslanici župe br. Milan Janković, načelnik župe, i br. prof. Štefan,

te izaslanici higijenskog zavoda, oblasnog odbora Jadranske straže i oblasnog odbora Crvenog krsta, koje je sve lepm govornom pozdravio br. dr. Milan Andrić.

Dana 12. lipnja održana je prva vežba Sokolske čete u Kupincu. Nastupila su muška i ženska deca iz Kupinca sa prostim vežbama, članovi iz Kupinca, Pisarovine, Dolnje Kupčine i Kraljevca sa seljačkim prostim vežbama, članovi i članice iz Pisarovine sa skupnim vežbama, te članovi iz Pisarovine sa vežbama na preči.

Dana 19. juna o. g. održala je Sokolska četa u Pokupskom svoju prvu javnu vežbu. Nastupila su muška i ženska deca iz Pokupskog, članovi iz Pokupskog, članovi i članice iz Pisarovine, svi sa prostim vežbama te članovi iz Pisarovine sa vežbama na preči.

Dana 5. srpnja održala je Sokolska četa u Dolnjoj Kupčini svoju prvu javnu vežbu. Nastupila su muška i ženska deca, članovi, članovi i članice, svi sa prostim vežbama te članovi iz Pisarovine sa vežbama na preči.

Dana 19. srpnja održala je Sokolska četa u Kupinskom Kraljevcu svoju prvu javnu vežbu. Nastupila su muška i ženska deca iz Kraljevca, članovi iz Kraljevca, Kupinca i Pisarovine, članovi i članice iz Pisarovine, svi sa prostim vežbama te članovi iz Pisarovine sa vežbama na preči.

Dana 2. augusta priredila je Sokolska četa iz Kupinca i Sokolsko dru-

štvo iz Pisarovine javnu vežbu u Bratini.

Tom prigodom je osnovana Sokolska četa u Bratini te je na skupštini izabran jednoglasno za starešinu seljak Nikola Cestar. Upisalo se odmah 53 člana, od kojih preko 30 vežbača, koji su već počeli sa uvežbavanjem vežbi, te ima nade, da će ova četa u najkraće vreme javno nastupiti.

Sve pomenute javne vežbe imale su u svakom pogledu lep uspeh.

Kako se Sokolski dom u Pisarovini dovršava, to je već određeno otvorenje istog na dan 27. septembra, što će se proslaviti na osobit način.

Stečaj

Za stalnog župskog prednjaka, čija bi dužnost bila, da po društvima obrazuje prednjačke zborove sa kojima bi održavao kraće prednjačke tečajeve i davao sva uputstva za tehničko vođenje sokolskog društva.

Plata ovoga prednjaka bila bi 1500 dinara mesečno sa 500 dinara mesečnog dodatka za putovanje.

Molimo mora da zna teoriju sokolskog gimnastičkog sistema, da ga ume praktično primenjivati po metodičnim načelima, i da je sposoban voditi vrstu višeg ili bar srednjeg odeljenja.

Molbu, kojoj treba priložiti uverenje o položenom župskom ili saveznom prednjačkom ispitu, opis o dosa-

danjem sokolskom radu, kao i uverenje odnosnih vlasti o materijalnom i moralnom stanju, uputiti upravi Sokolske župe Vel. Bečkerek do 1. septembra o. g.

Kasnije prispele molbe neće se uzimati u obzir.

Sokolska župa Vel. Bečkerek:

N. Bešlić, starešina,
A. Jovanović, tajnik,
A. Pogačnik, načelnik.

Oglašujte u »Sok. Glasniku«!

KLIŠEJE

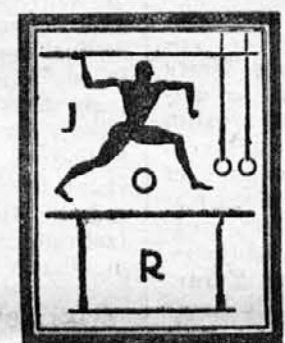
vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Preporučamo tvrtke, koje oglašuju u Sok. Glasniku!

Творница гимнастичких и спортских справа

J. ОРАЖЕМ

Добављач Савеза Сокола краљевине Југославије

РИБНИЦА (Долењско)

Израђује све соколске вежбаке справе, опреме читавих друштвених и школских вежбаона, спортске потрештине за лаку атлетику, справе за летна вежбаљашта, купалишта и башње, љуљанке, справе за децу итд. Израда савршена и елегантна, по служба најсолиднија, цене најумереније. — Илустровани сеник бесплатно.

ОСНОВАНА 1881. ГОДИНЕ

RUDOLF MORÉ

izdelovatelj sodavičarskih izdelkov

LJUBLJANA, Kladzerna ulica št. 19 (Krakovo)

se priporoča bratskim sokolskim društvom.

Гранд Хотел „Петроград“

преко пута железничке станице

БЕОГРАД

MEDIĆ-ZANKL

TVORNICE OLJA, FIRNEŽA, LAKOV IN BARV, D. Z. O. Z. CENTRALA V LJUBLJANI — LASTNIK FRANJO MEDIĆ TVORNICE: LJUBLJANA-MEDVODE PODRUŽNICE IN SKLADIŠČA MARIBOR — NOVI SAD

LASTNI DOMAČI PROIZVODI:

Laneno olje, firnež, vse vrste lakov, emailno-lakastih in oljnatih barv. Kemično čiste in kemično olepane kakor tudi navadne prstene barve vseh vrst in barvnih tonov, čopičev, steklarskega kleja itd. znamke „MERAKL“ za obrt, trgovino in industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo.

CENE UMERJENE. ★ TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.

Knjigarna Učiteljske tiskarne

v Ljubljani

Frančiškanska

ulica 6

TELEFON ŠT. 3397
RAČUN POŠTNE
HRANIL. ŠT. 10.761

priporoča cenj. občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šol. zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

ИНДУСТРИЈА СОКОЛСКИХ ПОТРЕПШТИНА

БРАНКО ПАЛЧИЋ ♦ ЗАГРЕБ

Добављач Савеза Сокола краљевине Југославије

Бројавни наслов: „Трикожа“ Загреб • Телефон интерурбан 26-77

Израђујем све врсте соколских потрештина за јавни и излетни наступ свих категорија нашег чланства и то тачно према пропису Савеза Сокола краљевине Југославије. Сликe у оригиналним бојама прописних одела налазе се у књизи „Организација Савеза СКЈ“. — Захтевајте цене и проспекте. — Цене врло умерене, а за тачну и солидну изработку јамчим.

Peter Žitnik

Splošno kleparstvo

Instalacija strelododov po najnovijih sistemih in kritje lesno-cementnih streh

LJUBLJANA Ambrožev trg 9

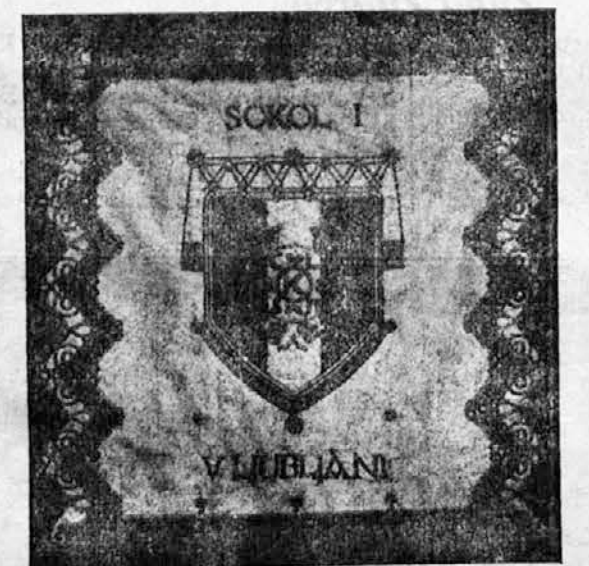
TELEFON 31-46

Delo solidno — cene zmerno

JOS. HAFNER zavod za umjetno vezenje

LJUBLJANA, Prisojna ulica (Tabor)

Izrađujemo sokolske zastave najjeftinije po našim ili priposlanim nacrtima, obazirajući se na propise SKJ. Molimo, tražite specijalne oferte i nacerte.

Najjeftinije zastave!

Prodaja tehničkih proizvoda u društvu s o. i.

„HAMAG“

LJUBLJANA

KNAFLJEVA ULICA BR. 4

Geodetski instrumenti i pomagala sviju vrsti.

Skrbite za svojo bodočnost s prihranki, ki Vam bodo največ zalegli, ako jih porabljate za **zavarovanje življenja**

Zavarujte se pri trdnem jugoslov. in slovanskem zavodu

»SLAVIJA«

Jugoslovenska zavarovalna banka d. d.

Centrala v Ljubljani

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Novi Sad, Osijek, Split

Prevzema tudi vse druge vrste zavarovanj

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA U LJUBLJANI

REGISTROVANA ZADRUGA S OGRANIČENIM JAMSTVOM

opskrbljuje u smislu člana 2. svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrepštinama, koje su potrebne za izvajanje programa i za postignuće ciljeva našeg Sokolstva. Izdaje i raspacava tiskalice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističnog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije. Komisijska prodaja odora svoju kategorija

NASLOV: JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA, LJUBLJANA, NARODNI DOM
TELEFON BROJ 25-43. — POŠTANSKO ČEKOVNI RAČUN LJUBLJANA: 13.831
ZAHTEVAJTE CENIK

Rogaška Slatina

je svetovno znano zdravilišče za bolesti želodca, čreves, ledvic, jeter, srca in živcev

Naravna, mineralna zdravilna voda iz znamenitih vrelecev

TEMPEL, STYRIA, DONAT

se razpošilja kot zdravilna in namizna voda po vsem svetu

Sezona od 1. maja do oktobra

Izven glavna sezone, t. j. od 1. V. do 15. VI. in od 1. IX. do 30. IX. je zdravljenje najuspešnejše, bivanje u zdravilišču najudobnije in znatno ceneje. — Za glavno sezono naročite stanovanje takoj.

Prospekte dobite v vseh pisarnah »PUTNIKA«

Podrobna pojasnila zahtevajte od

Ravnateljstvo zdravilišča